

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoje.

Peterburgo laikraščiai ga-
vo žinias laiškuose iš visokių
Maskolijos miestų ir mieste-
lių, kurios nesutinka su ran-
do pasiūlytais ir užrubežius te-
legramais, jog apvaikščioji-
mas paminėjimo „krūvinos
nedėlios“ atsituvo visur ra-
mai. Be riaušių. Ypač, ma-
žuose miestuose, kur kariu-
menės nedaug, krūviną nedė-
lia neapsiejo be riaušių,
daugelyj vietų kareiviai,
žmonių minių, likosi sumu-
šti. Mieste Sotši, prie Juo-
dujų jurių, 80 kazokų bandė
išvaikyti susirinkusius ant
placius žmojis, vienok, ne
tik žmonių neišvaikė, bet
žmonės prievėrtė kazokus
dumti į kazarmes, kur minios
juos apgulė kaip tvirtynę ka-
rės laike. Pasikėlėliai iš
porto atsigabeno seną kanuo-
lę ir iš jos bombardavo kazo-
kų kazarmes per dvi dieni ir
tai teip pasekmingai, kad ka-
zokai turėjo pasiduoti, išda-
vė ginklus. Bet ant jurių
pasirodė kariškas laivas.
Laivo kapitonas pagazdino
bombardavimu miesto, jeigu
nebus paleisti kazokai, jeigu
neatiduos jiems ginklų ir ne-
sugrąžins pasikėlių ir ka-
lūs jau išgabentus kasos.
Persigandę žmonės, buk tą
laivo kapitono reikalavimą
ispildė. Bet, rodosi, jie ga-
lėjo pasisiepti į kalnus, kur
buvo iš miesto paimta kasa ir
ten jų laivo šviai nebutų
galėję pasiekti.

Aplinkinės Piatigorsko,
Kaukazo kalnuose, buvo pa-
sigarsinusios neprigulminga
respublika ir stengėsi prie
savę patraukti visą Užkauka-
zij, bet Piatigorsko republi-
ka laikė tik vieną mėnesį.
Mat stovintis Piatigorskas re-
zervos batalijonas pasikėlė ir
pristojo su ginklais prie pa-
sikėlių žmonių. Likosi su-
sauktas Piatigorsko ir prie jo
pristojusį keturių kitų mie-
stų gyventojų susirinkimas,
kurie apdirbo konstituciją.
Išrinko naujos respublikos
valdžią. Sutvėrė armiją, ka-
riai pamatą tvėrė susibunta-
vojos rezervos batalijonas.

Tai jaunos respublikos ar-
mijai iš pradžių gana sekėsi,
ji sumušė dabojančius gele-
žinkelio liniją caro kareivius
ir ant 40 mylių apvaldė gele-
žinkelio liniją. Paskui šiau-
rinio Kaukazo revoliucijonie-
riai užmanė traukti ant Ro-
stovo ant Dono, o nuo čia
ant Charkovo, kur tikėjosi
rašti didesnius pulkus revolu-
cijonierių. Kelionėj revolu-
cijonieriai norėjo apval-
dyti Georgevsko arsenalą,
kur yra daug karabinių ir ka-
nuolių, bet čia jiems užstojo
kelį keturios kazokų kompa-
nijos, kuriuos sumušė ir pri-
vertė bėgti per ką tik užšal-
usią upę, kur sulūžus ledui,
daug kazokų prigėrė. Tuom
tarpu, vienok, pasiskubino
keli regimentai pėstininkų ir
kazokų ir baterija artilerijos.
Ta caro armija buvo jau per
druta revoliucijonieriams, jie
išbėgojo ir caro kareiviai ap-
valdė Piatigorską ir, tokiu
budu, išnyko neprigulminga
Kaukazo respublika. Bet ji
gal dar vėl atsigriebtų, jeigu
tik visi Kaukazo gyventojai
pristos prie revoliucijos.

Randas po senovei garsina,
jog latvių pasikėlimą neuži-

gio suvaldys, kariumenė su-
valdo vis didesnius plotus.
Privatistų gė žinios po seno-
vei skelbia, kad jeigu koks
distrikas nusiramina, atėjus
didesnėms kariškoms pajie-
goms, bet ištraukus kariume-
nei, iš naujo pasikelia. To-
kiose sąlygose apie greitą
suvaldymą Latvijos negal
but nē kalbos. Jeigu, nega-
lėdama ilgiau priešintis, la-
tviai ir nusiramintų šiom
tarpu, tai iškilus revoliuci-
jai kituose Maskolijos kra-
štuose, jie nesėdės rankas su-
dėję, bet atnaujis pasikėli-
mą.

Caro jeneral-gubernatorius
ir jo pagalbininkai elgiai
Latvijoj teip kaip 1863 me-
tuose elgėsi Lietuvoj garsus
Muravjev-Korikas. Žiaurumu
mat stengiasi pasikėlusį kra-
štą nuraminti. Sužadė čia
jau kelis šimtus latvių, ka-
lėjimai prikimšti kaltų ir ne-
kaltų žmonių. Bet žiauru-
mo žmonių dar nieks nenu-
ramino: negalėdami priešin-
tiesi, jie gali nusiraminti,
bet atsiradus progai, jie pa-
sikelia vėl ir kovoja su dar
didesniu pasišventimu. Jei-
gu kituose Maskolijos kra-
štuose būtų ramu, jeigu ran-
das turėtų liuosas rankas,
jam gal ir pasisektų suvaldy-
ti latvius, bet revoliucijonie-
riskas judėjimas apima vis
didesnius kraštus. Ekono-
miskas iširimas, vargas, ba-
das patrauks prie revoliuci-
jos net tuos, kurie apie ją tu-
ri menką supratimą. Taigi
latviai gali turėti viltis iško-
voti tą, ko geidžia.

Nors latviai veja laukan
vokiečius, bet ir terp vokie-
čių atsiranda teisingai spren-
džianti apie latvių pasikėli-
mą, apkalbinanti vokiečius
baronus, kurie per amžių ei-
les skriaudė ir išnaudojo la-
tvius, atėmė jiems tautiškas
tiesas, nustumė juos, su ran-
do pagelba, į tokią jau ekono-
miską nupuolimą kaip angli-
jonai arius.

Vienas Rygos politechni-
kos profesorius, vokieškuose
laikraščiuose pagarsino ilgo-
ka straipsnį apie latvių pasi-
kėlimą. Profesorius užtikri-
na, kad pasikėlimas sureng-
tas vieno žmogaus, Maximo.
Kur jis gyvena, nieks neži-
no, bet kur tik reikia, jis ne-
tikėtai atsiranda, drąsina, su-
teikia naują energiją savo
tautiečiams. Profesorius ir
doriškai Maxima augstai sta-
to, užtikrina, kad tik jo atva-
žiavimas daugelyj vietų ap-
saugojo vokiečių dvarus nuo
išnaikinimo, žmonis nuo iš-
skerdimo. Kadangi net pa-
sikėlimo vadovai nežino, kur
yra, kur keliauja Maxim, jis
visur atsiranda netikėtai, tai
nieks jo caro jenerolams iš-
duoti negal.

Mažos salutės ant Baltiko
pasigarsino teipgi republi-
koms, o kaip užtikrina pabė-
gę Vokietiją, ant vienos iš
tokių salučių kilo jau revolu-
cija prieš revoliucijinį
randą. Gal but, vienok,
kad tokias žinias vokiečiai
apie Latvijos ir Estijos pasi-
kėlimus tyčia platina jų iš-
juokimui.

Revoliucijinis judėjimas
apėmė jau ir Lenkiją. Pa-
prastai, kiek Lenkijoj iki
šiul buvo pasikėlimų, jie pra-
sidėdavo nuo Varšavos. Da-
bar, vienok, Varšava tvirty-
nė, randas čia gali lengviau

pasikėlimą suvaldyti, Varša-
vos citadelė prie Mikalojaus I
tyčia likosi įtaisyta suvaldy-
mui miesto, jeigu žmonės
bandytų pasikelti; visos sun-
kiausios citadelės kanuolės
nukreiptos visada į miestą.
Todėl dabar revoliucijinis
judėjimas prasideda jau ne
Varšavoj bet pietinėj Lenki-
joj, ypač Radomio guberni-
joj.

Suvaldymui žmonių sukil-
mo iš Varšavos ir Radomių iš-
siuntė du kariumenės regi-
mentu. Radomiuų su dina-
mito bomba likosi užmuštas
caro šnipas, miesto policijos
viršininkas. Pietinėj Lenki-
joj prieš randą kyla ir kai-
miečiai. Pietinė Radomiaus
gubernijos dalis yra kalnuo-
ta, kalnai girioms apaugę, tai
čia pasikėlėliai gali tvirčiau
laikytis negu lygumose. Ir
1863 m. tuose kraštuose buvo
didžiausios lenkų pasikėlių
pajėgos ir čia lenkams kar-
tas pasisekdavo sumušti caro
kareivius.

Ant Kaukazo jau nuo tu-
lo laiko nesiliauja smarkus
mušiai caro kareivių su pasi-
kėlusiais Gruzijos gyvento-
jais. Caro jenerolai siunčia
į Peterburgą, nuraminimui
caro, raportus, kad jie išpa-
langvo stumia gruzinus nuo
geležinkelio, kurį jie buvo
apvaldę. Slėnyse sumušti
gruzinai, trunkiasi į sunkiai
prieinamus kalnus.

Jeigu caro jenerolų rapo-
rtai būtų teisingi, jeigu jiems
gruzinus pasisektų iš slėnių
nustumti į kalnus, tas dar
nerodytų, kad caro jenerolai
galutinai paėmė viršų ant pa-
sikėlimo. Kalnuose pasikė-
lėliai gali vesti karę per cie-
las metų eiles. Kelių, kam
nors tinkančių, ten nėra, su
kanuolėmis į kalnus nelengva
prisigriežti. Juk maža cer-
keų tautelė Kaukazo kalnuo-
se gynėsi prieš visą caro
galybę 30 su viršum metų,
kol juos suvaldė. Dabar gi
apsilpnėjęs caro randas teip
ilgos karės negali išlaikyti,
ypač kad prieš jį kyla žmo-
nės ir kituose milžiniškos
viešpatystės kraštuose.

Atėjo žinios, jog Vladivo-
stoke susibuntavojo kareiv-
iai, bet platesnių žinių apie
tuos kareivių maistus nėra,
kadangi mat Siberijos tele-
grafai ne visi caro tarnų ran-
kose, kas jau rodo, kad čia
caro randas ne ant tvirtų
stovi kojų.

Vidaus ministeris, 24 d.
sausio, gavo telegramą nuo
Vladivostoko policijos virši-
ninko, kuris praneša, kad
kareivių ir jurininkų maistus
pagimdė suareštavimas vieno
daktaro ir žydo agitatoriaus.
Išgirdę apie suareštavimą,
kareiviai ir jurininkai atlai-
kė susirinkimą ir ant jo nu-
tarė išliuosuoti suareštuotus.
Jie sugrįžė kalėjimą, paėmė
ten sudėtus ginklus ir amu-
niciją. Bet terp kareivių,
vienok, nebuvo vienybės:
artilieristai stoji prieš susi-
buntavojusius kareivius.

Karės ministerija negarsi-
na nė jokių žinių apie karei-
vių maistus tolimuose rytuose,
užtikrina vien, kad Vla-
divostoke viešpatuoja dabar
ramumas. Taigi ir karės mi-
nisterija neužgina, kad pir-
ma buvo neramu.

Kuršėj, netoli Tukkumo,
latviški revoliucijonieriai
pagavo giminaitį maskoliško

užrubežinių dalykų ministe-
rio, baroną Fr. Lamsdorfą
ir baroną Roenne ir abudu
užmušė.

Tiflise, ant Kaukazo, su
dinamitine bomba likosi už-
muštas viršininkas štabo
Kaukazo caro vietininko, je-
nerolas Griaznov.

Mogilevo gubernijoj, mie-
ste Gomelyj, caro tarnai su-
rengė žydų mšimą. Maisti-
ninkai išplėšė 60 krautuvių
ir 80 namų išgriovė. Paskui
iš visų pusų uždegė miestą.
Kiek čia žmonių likosi užmu-
štų, apie tai žinių nėra. Mu-
štynės ir pėstiniai trunkės
kelias dienas, dabar, vienok,
gubernatorius atsiuntė į Pe-
terburgą trumpą telegramą,
jog gaisras Gomelyj likosi
užgesintas ir kad riaušės čia
pasiliovė.

Dabar randas laukia smar-
kesnių riaušių Kovo mėne-
syj ir tai visoj Maskolijoj.
Iki tam laikui, vienok, gal
daug riaušių būti atskiruose
Maskolijos kraštuose.

Witte vėl stengiasi tūsišiais
viliojimais patraukti prie sa-
vės nors kokią dalį Maskoli-
jos gyventojų. Vėl vilioja
žmonis suaukinimu garsios
dumos, kuri, vienok, yra tik
parodija parlamento. Ma-
žai net Maskolijoj yra žmo-
nių, išėmus gal vienų kunai-
gų, kurie tokioms komedi-
joms duotusi nuraminti.

Pereitą savaitę buvo gana
smarkios riaušės keliose pie-
tinėse Maskolijos vietose.

Tuli laikanti rando pusę
Maskoliški laikraščiai kalbi-
na randą palituosoti Lenki-
ją, tegul ji valdytusi pati,
kol nepatektų po vokiečių
jungu.

Danija.

29 d. sausio pasimirė Da-
nijos karalius Christians IX.
Jis buvo jau senas, gimęs
1816 metuose. Danijos so-
nės skamba kitaip. Privati-
škos žinios sako, kad ten
vien ramiau, kur siekia kar-
eivių šviai; ištraukus kar-
eiviams, latviai vėl sukylo.
Net Rygoj, kur sutraukta
daugliausiai kariumenės, ra-
jo dukterij ištėkėjo už viso-
kių Europos karalių. Ir mo-
tina dabartinio Maskolijos
caro yra pasimirusio Danijos
karaliaus dukte.

Prancūzija ir Vokietija.

Konferencijoj, susauktoj
sutvarkymui Morokko reika-
ly, iki šiul dar netapo pakel-
ti klausymai galinti išvilkti
į aikštę nesutikimus tarp
Prancūzijos ir Vokietijos.
Tuos klausymus susirinkę
stengiasi tyčia nustumti to-
liau, bet ateis laikas, kada ir
tokius klausymus reiks pa-
kelti. Tuom tarpu, kitų
kraštų delegatai stengiasi ne-
sutinkančių viešpatysčių de-
legatus prikalbėti nusileist,
kad išvengtų laukiamos ka-
rės, kuri būtų kur kas didė-
nė ir svarbesnė už karę Ma-
skolijos su Japonija ir dau-
giau aukų patrauktų.

Mieste Algečas Anglija
visame remia Prancūzijos
mierius, už tai Maskolija,
nors susirijusi su Prancūzija,
paskutinės neparemia. To-
dėl ryšis tarp Prancūzijos ir
Maskolijos, nors dar laikosi,
bet ištikro jau neturi vertės:
Maskolija neremia Prancū-
jos, ta gi jau nesitolina dau-
giau pinigų caro randui.
Caras, apvaikšdamas gi-

mimo dieną Vokietijos cieco-
rius, gerdamas už jo sveikatą,
pavadiną jį „savo broliu, kas
reikia daugiau už prigulintį
prie vieno ryšio“. Kalba ta
jau rodo, kad caras krypata
prie Vokietijos, o Prancūzi-
ja pasitrauks nuo ryšio su
Maskolija. Tasyk turės su-
sitverti nauji Europos viešpa-
tysčių ryšiai, vienas: iš Vo-
kietijos, Maskolijos ir Au-
strijos, kitas — iš Anglijos,
Prancūzijos ir Italijos, prie
kurio prigulės teipgi Japoni-
ja; Anglijoj tiki, kad prie
paskutinio ryšio pristos ir
Amerika.

IŠ LIETUVOS.

Iš Latvijos.

Karė revoliucijonierių su
caro kariuomene traukiasi to-
liau. Caro jeneral-guberna-
torius turi 300000 kareivių, re-
voliucijonierių gi skaitlių
paduoda ant 20000. Bet
pats maskoliški jenerolai ma-
no, kad visiškai pergalėji-
mai revoliucijos reiks ma-
žiausiai dviejų metų, karę
latviai gali vesti per toki
laiką. Nieks, vienok, negali
įspėti, kas į du metus dar
Maskolijoj gali ateiti. Dvie-
jų metų revoliucijos
Maskolija negali išlaikyti,
žmonis pasieks bausis badas,
reiks tarp savęs piaučiesi,
jeigu gyvenimo bėgis neįeis
į normalias vėles. Badas
pasieks ištikimiausius caro
kareivius ir jų nebus galima
suvaldyti.

Jenerolas Sologub su pa-
imtais revoliucijonieriais ce-
remonių nedaro, bet visus
apskėtus už plėšimą dvarų,
šaudymą į kariumenę, tuo-
jaus liepia pakarti.

Randas garsina, buk La-
tvijoj caro kareiviai pergalė-
je latvius, bet privatistų ži-
nios skamba kitaip. Privati-
škos žinios sako, kad ten
vien ramiau, kur siekia kar-
eivių šviai; ištraukus kar-
eiviams, latviai vėl sukylo.

Net Rygoj, kur sutraukta
daugliausiai kariumenės, ra-
jo dukterij ištėkėjo už viso-
kių Europos karalių. Ir mo-
tina dabartinio Maskolijos
caro yra pasimirusio Danijos
karaliaus dukte.

Konferencijoj, susauktoj
sutvarkymui Morokko reika-
ly, iki šiul dar netapo pakel-
ti klausymai galinti išvilkti
į aikštę nesutikimus tarp
Prancūzijos ir Vokietijos.
Tuos klausymus susirinkę
stengiasi tyčia nustumti to-
liau, bet ateis laikas, kada ir
tokius klausymus reiks pa-
kelti. Tuom tarpu, kitų
kraštų delegatai stengiasi ne-
sutinkančių viešpatysčių de-
legatus prikalbėti nusileist,
kad išvengtų laukiamos ka-
rės, kuri būtų kur kas didė-
nė ir svarbesnė už karę Ma-
skolijos su Japonija ir dau-
giau aukų patrauktų.

Mieste Algečas Anglija
visame remia Prancūzijos
mierius, už tai Maskolija,
nors susirijusi su Prancūzija,
paskutinės neparemia. To-
dėl ryšis tarp Prancūzijos ir
Maskolijos, nors dar laikosi,
bet ištikro jau neturi vertės:
Maskolija neremia Prancū-
jos, ta gi jau nesitolina dau-
giau pinigų caro randui.
Caras, apvaikšdamas gi-

mimo dieną Vokietijos cieco-
rius, gerdamas už jo sveikatą,
pavadiną jį „savo broliu, kas
reikia daugiau už prigulintį
prie vieno ryšio“. Kalba ta
jau rodo, kad caras krypata
prie Vokietijos, o Prancūzi-
ja pasitrauks nuo ryšio su
Maskolija. Tasyk turės su-
sitverti nauji Europos viešpa-
tysčių ryšiai, vienas: iš Vo-
kietijos, Maskolijos ir Au-
strijos, kitas — iš Anglijos,
Prancūzijos ir Italijos, prie
kurio prigulės teipgi Japoni-
ja; Anglijoj tiki, kad prie
paskutinio ryšio pristos ir
Amerika.

Iš Lietuvos.

Aš iš Rosijos parvažiauvu
1 d. sausio. Buvau pusan-
tro mėnesio kasyklose, o ka-
da ten suštraikavo, turėjau
ir aš išsikraustyti ir važiuoti
namon. Kelionėje buvau 7
dienas, nes, lygiai tuom lai-
ku štraikavo geležinkeliai ir
reikėjo važiuoti per pat su-
mišimus. Vaziavau visaip,
— pirma kliaisa ir tavoriniu
traukiniu su maskoliškais
kareiviais. Bilietų reikėjo
pirkti tik nuo Vilniaus. Rei-
kėjo pereiti ir per rankas rė-
do inkvizitorių. Kelionėje
taikėsi matyti, kaip kareiviai
vijo nuo stacijų kazokus.

Vaziavau aš ant Poltavos,
per Mažrusiją. Tenai kai-
miečiai labai sukilę. Kaip
aš mačiau Rosijos kaimiečių
sukilimą, tai, sulyginant, lie-
tuvų sukilimas yra menkas.
Daugiausia pas mus Lietuvoj
vyrai tai tik kalbėti daug
kalba. Musų kaimiečiai ir
jų oratoriai, kurie turi atlik-
ti svarbiausią darbą, kaip iš-
girsta, kad į kaimą atjoja
keli kazokai, tai bėga, pametę
tuos pačius ginklus, kuriuos
turi.

Socijal-demokratai liepė
žmonėms nedėti mokesčių,
bet dabar valdžionys, pamatę,
kad liko patys vieni, vieto-
mis skubina mokesčius kuo-
greičiausiai sudėti, bijosi,
mat, kad neateitų kazokai,
nors kazokų pas mus visai
mažai, ant trijų paviečių tik
200 — bobos galėtų išmesti,
vyrai su kepurėmis užmėtyti.

Kazokai, kaip matyti, ir
baugūs. Pilviškuose jie da-
girdo, kad po tiltu yra užtai-
sytos minos, tai bijojo joti.
Siuntė pirmą žmogų perva-
žiuoti. Senapilėje neseniai
kareiviai sumušė keletą kazo-
kų. Neperseniai Pažeriuose
buvo valdžios susirinkimas
ir išrinko, su valdžios žinia,
vaizą. Rėdas paskyrė, kad
mokesčiai būtų išmokėti per
10 dienų, nuo 10 iki 20 d.
sausio.

Naumiesčio pavietė kazo-
kai labai pliekia žmonis, gal
ir iki mus daeis. Daugeli
užplakė iki smerti.

Laukiama 9 d. sausio (se-
nojo kalendoriaus), kaip tą-
syk pasirodys, bet pirm to
galima spręsti, kad gero nie-
ko nebus, per greit ir per
karštai pradėta. Daugelis
kareivių ir daugelis rusų kai-
miečių netinka ant to, kad
carą numesti, t. y., nenor re-
publikos, bet permainų nori
visi.... Dar viso matysime....

Sesuo Mariutė rašė laišką
(iš Murintosios Panemunės,
pa-Kuršj, iš mokyklos uki-
ninkystės), sako, ir pas juos
esą dideli sumišimai. Ma-
mytė siūguliuoja, 12 d. sau-
sio išvažiuo į Kauną pas
daktarus, kur pasiliks gal-
visą mėnesį.... (mirė, a. a.,
14 d. sausio). Laiškas rašy-
tas 12 d. sausio.

Mikola Zs.

Iš Panevėžio, Kauno gub..

Panevėžio pavietij kazokai
gaudo žmonis, suėmė 17 nu-
žiurėtų neva agitatorių. U-
kininkai kerta Kiemėnų ir
Padgačių girias. Iš sutuo-
pinimo kasų žmonės atsiėmė
veik visus pinigus, bet netu-
ri jų kur padėti, namieje lai-
kyti teipgi pavojinga, ka-
dangi atsirado daug valkatų
užpuolančių ant kaimų.

Iš Palangos.

Aplinkinės Palangos ne-
ramu. Kaimiečiai neduoda
dvarponiams gabenti iš girių
medžius į Prusus. Žmonės
rengia susirinkimus ir kalba
atvirai apie atėmimą žemės
nuo dvarponių. Palangoj
policija likosi nuginukuota.
Aplinkinių Palangos gyven-
tojai yra lietuviai, jie eina
išvien su lietuviais lietuviškų
gubernijų, prisideda prie
abelno lietuviško tautiško
judėjimo.

Iš Raseinių paviečio.

10 d. gruodžio, Švėksnoj,
buvo riaušės. Tas pats buvo
Viveržnuose 12 d. gruodžio.
Išvijo valstijų raštinkus.
Paskui nuėjo į kordoną, kur
laikėsi dar jo užvežėtojas,
žmonės atėmė nuo jo kardą
ir išvijo drauge su jo karei-
viais. Išvijo teipgi mokini-
toją. Į mokyklą atbėgo kle-
bonas gelbėti mokinioją, bet
žmonės jį nuvarė bažnyčion
mįsparus laikyti. Paskui
žmonės nutraukė prie girių
užveždė ir jo pagalbininko,
rado paskutinį po lova pasi-
slėpusį. Visus juos išvijo.
Ant rytojaus susirinko žmo-
nės iš valstiaus raštynę ir iš-
rinko naujus viršininkus, vie-
tojų išvytų maskolių — ti-
krus lietuvius.

18 d. gruodžio Aleksandra-
ve teipgi buvo riaušės. Žmo-
nės išvijo maskolius valstiaus
ponus ir jų vietoj išrinko lie-
tuvius. Mokintojaus prižadė-
jo net pereiti į katalikų tikė-
jimą, kad tik paliktų. Pa-
našios riaušės buvo ir kituo-
se aplinkiniuose valstiuose.

Žmonės kerta dvarų girias,
nes nieks nedraudžia, ką
žmonės nori, tą daro. Caro
valdžios nieks neklauso, ma-
skoliai Lietuvoj laikosi vien
dideliuose miestuose, kur y-
ra daugiau kareivių.

Skaitytojas.

Ištranka iš laiško.

...Pas mus žmonės ant
tiek atsiduro, kad jau be jo-
kio trukumo emė vyti masko-
lius iš valstiečių rašyklų ir mo-
kyklų, ką padarė Darbėnuo-
se, Salantuose, Plungeje ir
Vėviržėnuose. Rengiasi tą
patį padaryti ir Kretingoje.
Mokytiniai Palangos parapi-
jos mokyklos pareikalavo,
idant juos mokintų žemaiti-
škai (lietuviškai) ir latviškai.
Iki to neįspildys, nė vienas
neis mokyklon.

Nugi prie mūsų prasidėjo
didžiausia reakcija: kėmė į
kalėjimus be jokio atsisėl-
gimo, it iš proto išėjo valdžia.
Negana to, valdžios šunys ir
šnipai suvadžioja žmonis vi-
sai kaip, išmislydami ant
visų jiems nepatinkamų ypa-
tų nebutus daiktus. Policija,
matydama, kad visi žmo-
nės eina išvien kovoje su ca-
rizmu, sumanė sukelti žmo-
nės bežemių ir mažai turin-
čius žemės prieš turtinge-
sius, pramanydama, kad so-
cialistai esą ponų papirkti,
idant žmonis apgavystėmis
ir maistais vėl prie baudžia-
vų priversti. Nelaimingi
žmonės, daug itiki tiems
sėtoniškiems žodžiams ir ren-
giausi mušti savo geradėjus.
Buvo jau šėitikimai, kur tu-
lose vietose žmonės beveik iš-
davė savo geradėjus į masko-
lių rankas. Žiūrėkit, kaip
greitai viskas darosi pas mus.
Čia buvo neva laisvė, o umai,

dar didesni nuomumai atsirado. Daugelis suareštuotų. Daktarus areštuoja vien už tai, jog jie perrišinėjo sužeistųjų žaizdas laike maistų. Ar gi tai gal buti priežastis areštavimui? Keiktų daug prirašyti, idant apsaugoti, kas čionai dabar dedasi. Per du mėnesius negavome laiško ne laikraščio. Pagyvensime, pamatysime, ką atgabus ta baisioji reakcija. ...

Nepasirašęs.

Iš Prūsų Lietuvos.

Vokiški garlaiviai gabena bėgančius iš Latvijos vokiečius į Klaipėdą. Turtingieji iš čia keliauja toliau į Vokietiją, ypač į Berlyną, vargšai pasilieka Klaipėdoje, kur pabėgėlius įtaisyti gyvenimai. Pabėgėliai pasakoja, jog Latvijoje nėra tvarkos, randas ne jokios ištekmės neturi. Dvaruose galvijai išalkę, kadangi nieks jų neseria. Pulkai žmonių užpuola ant dvarų, šerkdžia galvijus, tuština krautus, ko paimti negali, tą išnaikina.

Į Stalupienius atkanka iš ruskolikosios pusės perkupčiai ir jie išpirko jau čia visus revolverius ir karabinius. Tą patį daro ir kituose parubėžiniuose Prūsų miestuose. Mat Lietuvoje žmonės ginčiuojasi.

5 d. sausio atkako į Pilavą vokiškas garlaivys „Volga“ iš Rygos ir atgabeno 287 pabėgusius iš Latvijos vokiečius. Dalį tų pabėgėlių patalpino senos tvirtynės kazarmėse, turtingesnieji iškeliauvo į Berlyną, dalis pasiliko Karaliaučiuje. Garlaivys „Volga“ iš čia iškeliauvo vėl į Rygą, kur yra dar 400 pasirengusių dūmti teipgi į Vokietiją, kadangi mat Latvijos vokiečiams per karštą randas negali jų gelbėti, o vokiečiai latvius per daug išpyko.

Verkimės prekyba ir pramonė.

„Vilniaus Žiniuose“ randame straipsnius apie prekybą, pramonę ir amatus, kuriuose ragina musų sodiečius verstis prekyba, pirmoje ir amatais Lietuvoje, o nekelianti uždarbių į miestus, kur tankiausia vargą vargsta. Tačiau šis šaukimas pasilieka balsu šaukėnų girioje.

Šiame straipsnyje pasistengsiu nurodyti naudingumą versties prekyba ir pramonė.

„Vilniaus Žinių“ Nr. 231 p. J. V., straipsnyje „Pabrangos galvijai ir kiaulės“, nurodo, kad Vokietijoje trūksta mėsos ir perta ji labai brangi. Berlyne ir kituose Prūsų miestuose moka už gyvas kiaules lyg 25 kap. už svarą, tuom tarpu pas mus, Lietuvoje, tokios mėsos svoro kaina siekia tik lyg 8—9 kap.. Pirkdami gi miestų gyventojai atsakytais svarais, moka po 30—50 kap., o pas mus tik po 18—25 kap. už svarą. Skirtumas didelis! Prūsų gyventojai reikalauja nuo savo valdžios atidaryti ribas, kad galima būtų gabenti mėsą ir iš Rosijos. Galima tikėtis, kad jų reikalavimą išpildys ir galėsime mes tuomet auginti kiaules ne tik savo naudai, kaip dabar, bet ir pardavimui. Kiaulių auklėjimas gausiai mums užsimokės. Juk reikia atminti, kad paimti už svarą kiaulienos 15—20 k. brangiau, negu namiej, tai nemažas uždarbis. Todėl turim rupintis kuodangiausiai auklėti kiaules, nes ir iš jų nemažą turėsimė pelną.

Be to dar, anot J. V. žodžių, vokiečiams trūksta kasmet iki 90,000,000 pudų, kurių gabens iš Rosijos ir Austrijos.

strijos. Mums, lietuviams, labai paranku užsiminti prekybą su vokiečiais, nes arti prie jų gyvename ir pigiai atsieks mums pvežimas.

Ikišiol mažai kas vertėsi Lietuvoje prekyba, o jei ir vertėsi, tai vis kitataučiai, musų gi sodiečiai visai nesirupino ne apie gyvulių auginimą, ne apie jų veisles pagerinimą. Neuzsiėmė musų ukininkai jokia pramonė, dirbo jie tik žemę ir iš jos duoną valgė. Visą pelną turėjo musų ukininkai vien tik iš javų, o iš gyvulių — nieko. Dabar gi, atsidarius mums naujoms durims, turime ir mes pasirūpinti neuzleisti, kad užlystų kas mums už akių. Ikišiol musų ukininkai sėdavo daug linų, bet šiais metais nauda iš linų visai maža, o darbo daug ir linai dar gi gadina žemę; todėl, mažiau sėkime linų, o daugiau kitokių javų, dobilų ir kitų pašarinių žolių, nes teip ukininkaudami, galėsime daugiau laikyti gyvulių, galėsime plačiai užsiminti pienininkystę ne tik savo krašte, bet galėsime tuomet vesti prekybą ir su užsienių pirkkliais. Tik stengkimės išsityti geresnės veislės gyvulius, iš kurių dvigubą turėsimė naudą. Laikydami daug gyvulių, daugiau turėsime mėsos, geriau įtrėsimė žemę, iš kurios teippat didesnę turėsimė naudą, negu dabar. Trumpai sakant, laikydami geresnės veislės ir po daug gyvulių, daug daugiau pelnysime, negu dabar iš ukio.

Be to dar, 24 d. rugsėjo šių metų viršausiu paliepiamu tapo panaikintas uždardymas gabenti į užsienius arklius. Ukininkai ir pirkkliai galės jau be jokių kliūčių gabenti į užsienius arklius. Nors prekyba arkliais ne teip apsimoka, kaip raguočiais gyvuliais, tačiau galėsime ir tuos pasinaudoti, nes atliekami arklių Lietuvoje nemažai yra, kuriuos liuosai galėsime užsienin gabenti.

Mokinkimės dabar gyvulių auginimo — užsimkime pienininkystę. Su prekyba gi nelaukime, kad patys prūsai atvažiuotų pas mus į Lietuvą pirkti gyvulius, bet mes patys įieškokime kelių prūsams nusistoti. Susipažinkime su Prūsų pasienio arba Tilžės, Klaipėdos ir kitų miestų pirkkliais ir su jais versties prekyba.

Sunku bus iš pradžių, bet, manau, kad atsiras tarp musų sodiečių ir išmintingesnių vyrų, kurie patys ras kelią ir kitiems jį parodys.

Pristatant į užsienį jokių kontraktų daryti nereikia, nes ten, jei nenupirksi pirkkliai iškart viso burio, tai galima parduoti ant prekybos, kur teip pat brangiau paimsimė, negu namiej.

Laukime tik dabar, kuomet Prūsų valdžia galutinai apskelbs mums panaikinimą už gyvulių įvežimą, o tuomet kitaip galėsime taikintis prie ukio gyvenimo.

Broliai-sodiečiai, matote patys, kaip ukininkystė kas kartą slugsta žemyn, taigi pasistengkime ją pakelti ir pagerinti savo buvį. Užsimkime gyvulių auginimu, užsimkime prekybą, pramonę! ...

Es. Ž. is.
(Iš „V. Žin.“)

Iš Johannisburgo, Pietinėje Afrikoje.

Pas mus yra daug norinčių būti ne lietuvių tautos sanariams, broliais lietuvių, bet ponais kiti. Ir čia yra lietuvių aristokratai, besistengiantieji kitus išnaudoti, stantanti save augščiausi už kitus, nenorintieji su kitais lietuviams

draugauti, turinti skyrius savo užiegos vietą. Tie aristokratai užima musų draugysčių viršininkų vietas (tai jau kaltė draugysčių sanarių, jeigu jie renka už viršininkus apimtas aristokratiško kvailulio ypatas. Rd.). Jie ant susirinkimų ateina kaip Lietuvoje „posrednikai“ ant valstelių susirinkimų, taigi, paprastai, pasivėliną, kaipi kad malonę darytų susirinkusiems draugysčių sanariams. Ateina, pašnabzdą terp savę ir išsina. Sanariai nieko nežino apie tokius, pašnabzdą padarytus, ponelių nutarimus.

Neseniai vienas iš ponų Šv. Jurgio Dr-stės važiuojo iš čia į Ameriką; sulyg konstitucijos, draugystė turi duoti jam dovaną (o kas tokią kvaili konstituciją padirbo? Rd.). Draugystės prezidentas Čašinskas, su sekretoriu susitaręs, be pasiklausimo kitų sanarių, davė jam 25 svarus sterl., taigi 125 dol.. Rodosi, draugystės viršininkams nepriderėtų su draugystės pinigais teip elgtis (čia jau sanarių kaltė, kad duoda tokią valią viršininkams. Rd.), bet priderėtų pinigų taupyti svarbesniems reikalams, o išvažiuojančiam draugui galima buvo pigesnę dovaną duoti, keliaujantis nuo draugystės pinigų ne nereikalaavo, nes turėjo savo porą šimtų svarų sterlingų. Jeigu gi prezidentas Čašinskas norėjo savo draugui pasigerti, galėjo duoti iš savo kišenius, bet ne iš draugystės kasos ir tai be nutarimo sanarių (sanariai, jeigu nepritaria, juk turi tiesą priversti prezidentą be sanarių nutarimo išleisti pinigų sugražinti į kasą. Rd.). Musų prezidentas, vienok, nepaiso ant nutarimų, nieks negali jo užsimanymams prieštarauti, visi turi pildyti jo užsimanymus. Bet kada važiuojo kitas sanarių, ne aristokratas, bet prastas darbininkėlis, tai jam ne pinigų, ne dovanos nedavė.

Prie tokios rėdos, kokią naudą mums gali atnešti draugystės (jeigu rėda negera, tai už ją atsakymas puola ir ant sanarių, kadangi draugystėse tvarką privalo daboti visi sanariai. Rd.)? Gana mums ponystės. Ponai neprivalo užmiršti, kad jų pareiga — vesti lietuvių į vienybę, elgtis ne poniškai, bet teisingai. Besielgiant teip kaip dabar, skaitlius draugysčių sanarių nesididina. Jeigu sanarių skaitlius nesididina, tai kaltė ir draugysčių rėdos.

Sanarys Šv. Juozupo Draugystės.

IŠ AMERIKOS.

Jaunavedys mergina.

KANSAS CITY, Mo. Čia perreita sanvaitė apsigėdė John Whillman su kaslere vienos valginės, Marietta Jelley. Jaunavedžiams šluobą davė sudžia Buchanan. Pasirodė vienok paskui, jau po šliubui, kad jaunavedys yra mergina. Užtai ji suareštavo. Jis papasakojo policijai, jog nuo 3 metų rėdosi vyriškai ir dirba vyriškus darbus. Apšivedė todėl, kad kasierė apreiškė, jog be jo ne gali gyventi. Tikra jaunavedžio pravarde yra Paulina Webster.

Chiniečių mušis.

NEW YORK. Chinieško miesto dalyje tarp sanarių dviejų chinieškų draugysčių užgimė mušis, revoliuciniai buvo darbe. Du chiniečiai liko užmušti, o du mirčiai sužeisti. Policija suareštavo daug chiniečių.

Ar žudys neisgydomus ligonius? COLUMBUS, Oh. Šteto legislatorų, ant prasymo merginos Onos Hunt, legislatorių sanarys Hunt padavė ant užtvirtinimo bilių, reikalaujant, kad būtų išduotos tiesos daleidžiančios daktarams žudyti neisgydomus ligonius. Užmanyma ta, 78 prieš 22 balsu legislatura padavė komisijai.

Dinamito bomba.

WORCESTER, MASS. Į gyvenimą lenko Povilo Mocynakio, pn. 32 Union ave., metė kas ten dinamito bomba. Bomba explodavo ir sugriovė užpakalinę namų dalį. Keliuos ypatos likosi sužeistos, o pati Danieliaus Bookl nuo išgąsčio gavo proto sumaišymą. Policija nūžuri kokį ten Czybanowski, bet jo dar nesugavo. Ant namų kiemo policistai rado kitą bombą.

Tvanai.

CINCINNATI, Oh. Šitose aplinkinėse smarkiai lijo, nuo ko užgimė dideli tvanai. Richmond vanduo umai užliejo miestą, namus apsemė, o gyventojai turėjo pasislėpti ant kalvų. Vanduo užliejo lentų plovinyčias Cherry River Lumber Co. Nuostolių tvanų padarytus skaito milijonus doliarų. Kalba ir apie tulą prigerusių žmonių skaitlių, bet apie tai tikrų žinių dar nėra.

Explozijos.

CHIPPWA FALLS, Wis. Netoli nuo čia, miestelyje Holcombe, lentų plovinyčioje explodavo garinys katilas. Explozijos šešios ypatos likosi užmuštos, o 3 gunkiai sužeistos.

NATCHEZ, Min. Ant velkančio garlaivio „Helena“ explodavo garinis katilas. Explozijos viena ypatą liko užmušta, dvi ypatos, tams ir laivo kapitonas, sunkiai sužeistos.

PATERN, Ind. Ter. Kasty-nių Witteville, oloj No. 4 25 d. sausio buvo dujų explozija, kurios 14 darbininkų liko užmušti.

Gaisrai.

JACKSON, MAS. Sudegė čia įtašos Mississippi Cotton Compres Co. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 750,000 dol.

ROONEY, W. Va. Sudegė odų išdirbinių United States Leather Co. Peterburge, W. Va. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 150,000 dol.

NEWPORT, N. J. Sudegė septynios triobos jurininkų mokyklos stacijos ant Coasto Harbor Island. Nuostolių gaisro padarytus skaito ant 150,000 dol.

Nelaimės ant geležinkelio. BIRMINGHAM, ALA. Netoli nuo čia išsoko iš rėlių Frisco linijos geležinkelio trukas ir keli vagonai nupuolė nuo augšto kelio pylimo. Kelios ypatos liko prie to užmuštos, o daug tapo sužeistų.

IŠ DARBO LAUKO.

CHICAGO, ILL. Lenkiškų laikraščio statų organizacija atsisakė prie Chicago's vyskupo Quingley su prašymu prisidėti prie sutakymo statėjų su laikraščio išleistoja.

INDIANAPOLIS, IND. Pasibaigė kalninkų konvencija, dabar prasidėjo tarybos tarp darbininkų ir kasty-nių savininkų delegatų. Apie ką jie tariasi, to laikraščio negarsina.

HELVETIA, PA. Čianykščiose kastynėse užgimė organizuotų darbininkų štraikai, kadangi jie ne panorėjo dirbti su neprigulinčiais i uni-ja.

NEW MARTINSVILLE, W. VA. Neuzilgio bus čia patatytos naujos dujų dirbtuvės, kuriose ras darbą keli šimtai darbininkų.

CLOYNET, MIN. Čianykščiose kastynėse darbai eina prastai, dirba pusė laiko. Uždario užtenka vos ant maisto. Kitokių darbų kaip kastynėse, čia beveik nėra.

CHICAGO, ILL. Anglių išvažiuotojai Luhnnow & Co. pakėlė štraiką, kadangi kompanija priima prie darbo ir neprigulinčius prie unijos.

CHICAGO, ILL. Organizuoti žydiški duonkepų darbininkai pakėlė štraiką. Jie reikalauja 10 val. darbo dienos.

NEW YORK. Laidotojų vežėjai sutvėrė čia uniją ir jie reikalauja, kad laidotojai naudotusi vien iš vežėjų prigulinčių organizaciją.

CHICAGO, ILL. Tiltų ir geležinių budavonių darbininkai reikalauja pakėlimo algų po 50c., taigi iki 5 dol. ant dienos.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Mahanoy City, Pa.

20 d. sausio čia buvo viešas lietuvių susirinkimas su prakalboms, ant svetainės S. Gotauto. Susirinkimas tapo suauktas spaudintais plakatais, kuriuos parengė Jaunuomenės Kluubas. Susirinkimas buvo suauktas su mieriu išaiškytą dabartinį padėjimą Lietuvoje ir supažindinti čianykščius lietuvius su reikalais dabartinės revoliucijos musų tėvynėje. Susirinkimą atidarė M. Aukštakalnis ir perstatė už kalbėtoją A. B. Strimaitį. Kalbėtojas aiškino, kaip visos tautos turi yvairių yvairlausus kluubus ir draugystes, nekar-ta su priešingais siekliais; aiškino dabartinį padėjimą Lietuvoje ir ragino visus susitelkti ir nešti pagelbą musų broliams jei ne kitaip, tai bent pinigais. Kalbino visus geriau susipažinti su revoliucionierišku krutėjimu, kad suprastų, kas yra tikrais kovotojais ir kam tikrai priguli musų aukos.

Antras kalbėjo L. Kazunas, aptiekorius iš Shenandoah, Pa. Jis aiškino Rosijos padėjimą ir priežastis dabartinio sumišimo nuo pradžios karės su Japonija iki dabar, kaip maža Japonija pergalejo, sumušė milžinišką Rosiją. Toliau nukreipė kalbą ant latvių, kurie daug apšviestiesi už mus, kaip jie pasikėlė prieš carizmą. Ant galo kalbėjo apie revoliuciją ir judėjimą Lietuvoje. Ant susirinkimo žmonių ne daug buvo, nes buvo subotas vakaras, kada daugumas žmonių turi savo kitokius reikalus, o vertelgos savis negalėjo pribūti; antra priežastis mažo lankytojų skaitliaus buvo, kad tą dieną buvo rinkimai miestiečių urėdinkų, lietuvių turėjo pastatę du savo tautiečių kandidatu, tai daugelį lietuvių ir tas sulaukė nuo atsilankymo ant prakalbų. Susirinkusiems užsilaukė tykliai. Pasibaigus kalboms, A. M. Martusevičia užmanė išrinkti vietinį komitetą anų rinkimui. Išrinko: J. Masį — pirmą, M. Aukštakalnį — kasierium, F. Adomaitį — sekretorium, teipgi išrinko dvi poras komiteto pereinanti per stabas ant vakarinės miesto dalies.

A. Sakalauską ir J. Petrancą; ant rytinės — J. Sakalauską ir J. Mickuną. Šitam komitetui pavesta suaukti iš visų draugysčių bent po porą sanarių, atsiųskiti į visas čianykštes draugystes, kad prisidėtų su aukoms. Matomai musų broliai šitam miestelyje bunda ir darbojasi (aprašyme) ne daug to besidarbavimo matyt. Rd.). Garbės jums broliai už jusų pasidarbavimą!

Vienturtis.

Iš Baltimorės, Md.

Musų lietuviškos parapijos klebonas iš galyklos aiškino, kam lietuvių reikia pinigų. Kunigelis pasakė, jog lietuvių reikia pinigų ir juos siūnčia revoliucijos reikalams šliupui, arba kam kitam, kurie žmonių sudėtas aukas apverčia ant cigarų (jeigu tą reiktų darodyti, turbut būtų nelengva. Rd.). Toliau kalbėjo, kad ne reikia aukų revoliucionieriams, ne socialistams, nes jie buk plėšia nekaltus žmonis (čia kunigelis neteisybę skelbė, kadangi, kaip visi laiška iš Lietuvos užtikrina, revoliucionieriai gina žmonis nuo plėšikų ir plėšiančius sunkiau bandžia negu kunigai. Rd.). Revoliucionierius apsaukė žmogžudžiais. Toliau kalbėjo, kad pas jį yra keletas doliarų sušelpimui revoliucijai, bet jis tų pinigų nesušių, kol nežinos ant ko jie eina (apie tai gali spręsti vien pinigų aukavę, o ne kunigas. Rd.).

Toliau aiškino baltimoriečių apvaikščiojimą paminėjimui kruvinos nedėlios, paminėjimui pirmutinių žmonių skerdynių Peterburge. Įkalbinėjo, kad neleistų jokių paršų, kadangi Amerikoje buk nekencia anarchisčių (revoliucionieriai yra laisvės įieško-tojai, o ne anarchistai. Rd.). Grasiuo Dievo baumėms už dėjimą anų sušelpimui revoliucijos, (čia mat ir protas nuo koto nustumko. Rd.). Kalbėjo, kad Chicago ir Shenandoah yra Amerikos lietuvių sostapilės, o iš ten jis ne matęs anų revoliucijai patgarsintų (matyt ne mokojo įieškoti, kadangi nuo Chicago lietuvių revoliucijai aukų įplaukė jau apie 1000 dol., taigi, turbut, daugiau, negu jų surinko Baltimorės lietuviškos parapijos valdonas ir Shenandoah, vien ant mitingų 3 d. sausio, surinko revoliucijai 184 dol. Aukos pakvitnotos „Viltij“. Rd.).

K. M.

Iš Waterbury, Con.

Ir mes, vaterburiečiai, pradedom rinkti aukas sušelpimui revoliucijos Lietuvoje. Ir kunigas Saurasaitis pradėjo darbuotis, išrinko aukų rinkimui ir priminėjimui komitetą iš penkių vyrų. Pirmą nedėlią surinko 17 dol., o dabar kiekvieną nedėlios dieną bažnytinėje salėje renka aukas (Gera, kad renka sušelpimui broliai už Lietuvos laisvę kovojančių, bet kur siūnčia surinktas aukas? Tas yra kur kas svarbesniu. Aukos, patekusios į ne atsakančias rankas, gali nueiti ant visai kitokio mierio, o ne revoliucijos naudai. Rd.).

Pagirtinas yra užmanymas kun. Zilinsko, kad Šv. Kazimiero Lietuvos patrono dienoj lietuvių revoliucijos naudai paaukautų vienos dienos uždarbį. Ne abejojame, kad vias lietuvių, kuriems rupi labas tėvynės ir labas lietuvių tautos, susimylės ir nepasigails aukanti dienos uždarbį išliuosiavimui tėvynės iš po svetimo, sunkiai ten musų brolius spaudinčią jungo. Ir mes, vaterburie-

čiai, nepasigailėkime sušelpimui tėvynės brolių pinigų, kadangi jie ten galvas guldė už visų lietuvių laisvę ir gerovę, taigi ir už musų gerovę. Darykime mitingus, rengkime prakalbas, apšviėskim, pamokykim tuos, kurie nesu-pranta, traukime viens kitą ne prie blogo ir peiktino, bet prie gero. Pasistengkime Šv. Kazimiero dienoj surinkti kuo daugiausiai anų sušelpimui revoliucijos!

J. Karutis.

Iš Gardner, Mas.

Darbai eina čia gerai; už darbiai ne blogiausi.

Lietuvių vyrų ir moterų yra čia apie 500. Tautiškas jų supratimas stovi ne augščiausiai. Knygų ir laikraščių, galima sakyti, visai ne skaito, o jeigu mažas skaitlius ir skaito, tai ir tie nesi-naudoja iš laikraščių pamokinimų. Už tai daugumas užsima tuščiais ginčiais, koki niekam naudos neatgabena, kadangi mat visur reikia ne tuščių žodžių bet darbų.

21 d. sausio bandžiau pakalbinti čia gyvenančius lietuvius paaukauti, kiek kas gali, tautiškiems reikalams. Kadangi čia mangs-žmonės nepažįsta, tai atsėjo įieškoti vedėjo, bet surasti nebuvo lengva, kiekvienas, išgirdęs, kad man eina apie aukas, išsiikalbinėjo, išradinėjo visokias prieikas. Pamatęs būrelį lietuvių, pradėjau kalbinti, kad sudėtų, po kiek kas gali, sušelpimui už laisvę tėvynės kovojančių — ir nepasijutau, kaip atsiradau vienas, visi išbėgiojo į visas puses.

Yra čia lietuviška Šv. Petro ir Povilo Dr-tė. Ligoj sanariai gauna po \$4.50 ant sanvaitės, turi ir daktarą, bet kį daktaras pagalbės, jeigu neįsmanantis daktaro pamokinimų ne pildo. Apšviėtesieje ne nori prigulėti prie tos draugystės, o ir kiti, prisirašę, pameta ją. Dabar, ant užmanymo sekretorės, draugystė užgyrė, kad daktaras peregaminuotų sanarius ir neveikus, kad išmestų. Už egzaminavimą sanarys turi daktarui mokėti po 50c. ir po 1 dol. ant metų. Gal daktaras, kad surinkti daugiau pinigų, užsimanys sanarius egzaminuoti kas metas ir jie turės mokėti po 50c.?

Laikas, rodosi, būtų susiprasti, geriau rupintiesi apie savo reikalus, parenti savo tautą, ypač sušelpiti musų brolius, kovojančius už musų tėvynės laisvę. Dabar jus sa-vę vadinate lietuvius, o päreimimui brolių lietuvių, sušelpimui tėvynės nieko duoti nenorite; jums rodosi, kad lie-viu vardo turi užtekti. Gailitės skatiko tėvynėi, o šimtus doliarų užmokate ant niekam naudos neatgabenančių dalykų!

J. Slitskis.

Iš Nashua, N. H.

Lietuvių yra čia apie 600, merginų yra 75. Yra čia ir kunigas lietuvis, Leonas Tyla. Dievmaldystą laiko atrių bažnyčios sklepe.

Terp čianykščiu lietuvių nesutikimų nėra, bet ir nėra supratimo ir prijautimo tautiškiems reikalams. Bet stebėties nėra iš to ką. Lietuvoj apie tautiškus reikalus buvo uždrausta kalbėti ir skaityti kokius nors lietuviškus raštus ir dabar čia mažai yra skaitančių laikraščius, o neskaitydami, iš kur gali žinoti apie tautiškus reikalus!

7 d. sausio čianykštė Šv. Kazimiero Dr-tė turėjo savo susirinkimą. Pabaigus draugystės reikalus, viršininkas T. Bakanaukas užmanė rinkti aukas revoliucijai. Surinkta \$23.50.

Nashuof yra 4 lietuviškos grocerinės ir 3 saliniai. Darbai eina pusėtinai.

Neseniai buvo čia vestuvės Antano Klimo su Roze Ališkevičiute. Buvo renkamos ant jų aukos sušelpimui revoliucijos Lietuvoje. Surinkta \$7.40. Pinigai nusiųsti „Keleivio“ redakcijai.

T. Bakanauskas.

Iš Union City, Con.

22 d. sausio, vietiniai tėvynininkai: D. F. Eimaitis ir B. Žiūrys, užmanę apvaikšioti „Kruviną nedėdienį“, paminėjimui žmonių skerdynių Petrapilėje. Radę pritarė: J. Bekeraitis, B. Kamaitis ir V. Duoda, perėjo per vietinius lietuvių vertelgas, rinkdami aukas. Nė vienas iš vertelgų neatsisakė sušelpiti užmąnytojų mierius, ypač visas pelnas (buvo užmanymas įtaisyti puotą ir šokių) turėjo but paskirtas Lietuvos revoliucijonieriams. Aukavo šie: A. Kamaitis — 1 bertainio alaus, F. Ratkevicia — 1 alaus, V. Račkauskas 24 didelės bonkas sodos vandens, J. Vosylius — 1 alaus, J. Grybinas — 1 alaus ir dėžę cigarečių, F. Sirtautas — dėžę cigarečių, J. Kušlys — 1 alaus, V. Geležinas — 4 dėžes cigarečių ir A. Aušura — bonką Federatin.

Žmonių susirinko apšėliai, nes pirm laiko buvo išlipinėti apgarsinimai: mat visi malonėjo apvaikšioti tą teip svarbią dieną. Atidarius susirinkimą pirmės dūm J. Bekeraitis, B. Žiūrys paaiškino istorišką prasmę tos dienos lietuviškoje kalboje, potam D. F. Eimaitis — lenkiškai (dame susirinkime buvo daug sveitintaučių, ypač lenkų, ir pagalias, maršnuodami po svetainę su raudona vėliava, padainavo „Darbininkų Marselietę“. Ant vėliavos buvo paražyta: „Salin caro valdžia! Tegyvuoja Lietuva! Tegyvuoja socializmas!“ „Kalbės ir dainavimas, matomai, susirinkusiems labai patiko, nes visi plojo rankomis. Pasibaigus maršavimui, užmanė pirmės dūm parinkti aukų, du vyrai ir dvi merginos: J. Eimaitis su M. Rudaičiute perėjo per publiką, surinko aukų \$13.47.

Uždario, užmokėjus lėšas (reikėjo samdyti lenkus muzikantus, nes vietiniai lietuviai pasislausė prieš šliuparnių susirinkimą) liko \$34.75. 21 d. sausio, ant užmanymo A. Armonaičio, surinko \$2.60. Kolektos 22 sausio \$13.47. Viso labo \$50.82, kuriuos nusiuntė Dr. Šliupui persiuntimui L. S. D. P. atstovui J. Lizdeikai.

Pasidarbavusiems tautiečiams ir tautietėms, vietiniams vertelgoms, aukavusiems naudai revoliucijos, draugystei Šv. Jurgio už suteikimą dovanai svetainės, kaip ir salankiusiai publikai ir aukautojams, ištariame širdingą ačiū!

Komitetas.

Iš Amsterdame, N. Y.

Lietuvių yra čia gana diktas burelis. „Terp jų yra visokių, yra ir toki, kurie pasaitą turi baumes mokėti. Dabar gal, bent ant pradžios, girtuokliavimų bus mažiau, kadangi nedėlioms uždrausta salionams alų pardavinėti; jeigu kas nori nedėlio gerti, turi subatoti gėrymų pasirūpinti.

Darbai eina čia prastai ir uždariai menki, darbas sunku gauti, be kysio ne galima gauti. 24 d. sausio užgimė čia štraikai iškovojimui geresnių algų ir geresnio apsidėjimo su darbininkais. 200 darbininkų atsirado be dar-

bo. Dirbtuvėse dirba daugiausiai lietuvių.

Čianykščiai lietuviai laikraščio mažai skaito, per tai ir supratimas jų stovi ne augščiausiai, jeigu apie ką rupinasi, tai vien apie tukėjimą, kurio teipgi ne labai suprant.

Straikieris.

Iš Chicago, Ill.

20 d. sausio Lietuvių Nepriugulmingas Kliubas parengė balių, svetainėje p. Azuko, pn. 3301 Auburn ave. Besilinksminant mažam būrelini svečių, J. Dailidė, trumpoj, bet sudinandinioj prakalboj išrodė dabartinį padėjimą Lietuvoje, darbus mūsų viengėnčių, kovojančių už laisvę. Ragino sušelpiti juos nors su centu. J. Bruzevičia nurodė, kas tą kovą veda ir kam turi būti siųsti pinigai revoliucijos reikalingas, nes yra keletas komitetų Šelpimo Revoliucijos visokių partijų, bet mes matome, kad labiausiai darbuojasi L. S. D. P. t. y. darbininkai, n. z. tad, būdami darbininkais, privalome ir remti ją. Ant to visi sutiko.

F. Žemaitis, perėjus su skrybele, surinko \$3.55, kuriuos pasiūnčiame per „Lietuvos“ redakciją „Kovos“ redakcijon perduoti minėtai partijai.

Atsirado tokių, ką velino pragerti tą keletą centų, o ne sušelpiti savo brolius, seseris ir kaimynus, bet nuo tokių negalima reikalauoti geresnio atsakymo, nes parėję iš bažnytelės su prikimšta smegenyne apie peklos baisybes ir Dievo rustybę už skaitymą „cicilikų“ raštų ir pamislijimą pasipriešinti caro galybei (kuri jau griuva), už ko žmogelis tversis, jeigu ne už kazyry; kiti eina į karčiamą ir pradeda savo protą šviesti raugalu, o kada smegenynę jau nuramina gėroai, tada pradeda skusti visus kitam makuos ir neša desėtkus doliarų sudžioms. Niekas geresnio nesupranta. Ir ko norėti daugiau. Pamokinančių laikraščių skaityti nevalia, mitingų, ant kurių apkalbami darbininkai, reikalai ir išrodinėjami mūsų skriaudejai su pamokiniu, kaip nuo jų galima apsisaugot, teipgi lankyt nevalia, nes net tuli kunigai tokius susirinkimus ardo.

Kun. Kraučinas, per mitingą atsibuvusį 22 d. sausio apkalbėjimui šelpimo revoliucijos Lietuvoje reikalų, pats išgyrė carą, kad palengvinti katalikams, jam priešintis tikėjimiskų pančių galima užmūsti nekaltus kudukius, mōteris ir visus tuos, kurie reikalauja laisvės ir pagerinimo vargdienio buvio.

Ne duok Dieve, kad ir kiti kunigai jo pėdoms sekty, nes sugriautų penktą Dievo prisakymą, kuris draudžia žmogžudystes.

Juozuks.

Iš Paterson, N. J.

30 d. gruodžio buvo čia balius ir perstatymas. Perstatytas veiklas buvo ne koks, bet aktorai savo roles pusėtinai atliko. Pelnas paskirtas revoliucijos reikalams. Ant susirinkimo prieš balių A. Varaskevičia aiškino, kam aukaut pelną ir kas kelia revoliuciją Lietuvoje. Nutarėm paskirti visus pinigus L. S. D. P. partijai. Pelnas buvo \$76.00. Pinigai pasiūsti „Vienybės“ redakcijai.

7 d. sausio laikė susirinkimą Šv. Kaz. Dr. st. Apšėnėjęs draugystės reikalus, p. V. Malinauskas užmanė paaukaut kiek iš kasos kovojantiems už laisvę Lietuvai.

Visi tam pritarė. Paaukavo \$20.00 ir kaip rodosi, tuos 20 dol. paskyrė L. S. D. partijai, nusiuntė „Vienybės“ redakcijon. Pirmą buvo smulkios aukos. Taigi Patersono lietuviai revoliucijai paaukavo jau 100 doliarų. Terp lietuvių nėra sutikimo, yra čia ir kuniginiai ir bedieviai šliuparniai, bet ant paskutinio balius buvo daug priešų dėjimo aukų, ir ačiū Dievui, tie spangieji dievočiai nyksta kaip sniegas pavasario laike, gal išnyks visai! Ant balius tiek prisirinko žmonių, kad negalima buvo nė šokti. A. Varaskevičia kalbėjo apie šiandieninį padėjimą Lietuvos po maskolių jungu, apie atgavimą spaudos. Paaiškinimas žmonėms patiko, ką galima buvo matyti iš delnų plojimo. Darbuokimės, broliai, visi, ant mūsų tautos labo!

Patersonietis.

Iš So. Boston, Mas.

So. Bostone darbai kriaunčių pradėjo eiti geriau, bet vis dar nelina, kaip reikia. Lietuviai, nors ir nevisi, priklauja savo brolius kovojantiems už laisvę. Čia buvo tokių vestuvių ir krikštynų, ant kurių buvo aukaujama revoliucijos reikalams. Dr. t. Vytauto, Šv. Kazimiero ir Petro ir Povilo paaukavo po \$100. Vytauto ir Kazimiero Dr. t. pasiuntė pinigus Socialdemokratų partijai Londoną. Mūsų biznieriui nekuri noriai aukauja, bet yra ir tokių, kurie ne aukavo nieko, kad ir gerą gyvenimą daro iš savo tautiečių.

22 sausio Bostone ir apie linkę 700 lietuvių dalyvavo parodoj. Prakalbas laikė lietuviškai ant miesto salės P. Hall. M. Paltanavičia, prie salės lauke, Pranas Mokevicia. — Lietuviškas benas pagraijio. Bostono ir apie linkių lietuvių įgauna daugiaus supratimo, kadangi vis labiau suprantą aukavimo reikalą.

Buvęs Parodoj.

Iš Seatonville, Ill.

Čianykštė broliškos pagelbos Šv. Kazimiero Dr. t. turėjo pusmetinį susirinkimą. Apšvarstius draugystės reikalus, liko pakeltas klausimas šelpimo mūsų brolių, kovojančių už laisvę Lietuvos. Nutarėm paaukaut iš kasos 10 dol. sušelpimui revoliucijonierų Lietuvoje ir, ant užmanymo M. Kairio, išrinkome keturis kolektočius pereiiti per lietuvių ir sveitintaučių namus ir rinkti aukas. Kolektočiais likosi išrinkti: J. Jonikas, B. Grigalavičia, J. Jankauskas ir L. Laudanakis. Surinko jie 32 dol. 70c., o su Šv. Kazimiero Dr. t. aukais pasidarė \$32.70. Pinigus nusiuntė Dr. Šliupui. Aukų rinkėjams ir aukautojams ištariam širdingą ačiū. (Aukautojų pravarės ir jų aukos pagarsintos kitų vietoj. Rd.).

J. Andrijauskas.

Iš So. Omaha, Nebr.

Mes, keli draugai, atsiminam savo brolius Lietuvoje, liejančius kraują už laisvę mūsų tėvynės, sutarėm nors pinigiskai juos sušelpiti. Sudėjo: J. Svezauskas, A. Jakubka, F. Gaudutis, T. Kungis po \$1.00; J. Gaudutis, F. Kazlauskas po 50c. Viso labo \$5.00.

Mes tikime, kad ir kiti lietuviai neapsileis ir pasirodys su savo aukomis. Pabuskime todėl visų, dirbkime ir rinkime aukas, kada kas tik turi laiko. Kada Lietuva bus laisva ir mes ten rasime geresnį negu svetur gyvenimą, galėsime grįžti atgimti, kur mus nieks negalės niekinti teip kaip niekina mus Amerikoje.

Visiems aukavusiems, vardu mūsų brolių, kovojančių už laisvę Lietuvos, ištariu širdingą ačiū.

T. Kungis.

Iš Coal Creek, Brit. Col. (Kanada).

Darbai anglių kastynėse, bet iš kitur pribuvus darbininkui, sunku čia gaut darbą.

Yra čia du lietuviai, vienas prūsų lietuvis, o kitas iš maskoliškosios pusės.

Aš, radęs laikraščiuose apie revoliuciją mūsų tėvynę, išliuosavimui jos iš po netikulosio caro jungo, paaukavau 2 dol. Broliai, ne aukaukime centus, ket aukaukime doliarus, nes revoliucijai reikia pinigų.

Urbanas.

Iš Pittsburgho, Pa.

Gyvena čia diktas lietuvių pulkelis. Yra čia lietuviška aptieka, yra teipgi kelios lietuviškos mėsinycios, o jau daugiausiai salionų; keli lietuviai uždėjo čia kelias naujas krantuvėles. Geriausiai čia, turbūt, aprūpintas vietinis kunigėlis, kadangi mat lietuviai labiau Dievą negu savo tautą garbina. Lietuviai rengia čia jau antrą bažnyčią.

Lietuvių yra čia diktas būrelis, ne truksta ir merginų, todėl vestuvės gana tankiai atsitbuva (o ar nieko svarbaus nėra? Rd.).

F.

Iš Lawrence, Mas.

Visur žmonės rūpinasi apie doriską, protiską ir materijališką pasikėlimą, pas mus antai lietuviai daro atbulai, jie skęsta girtuoklystėse. Štai 8 d. sausio atsitbuvo čia baisi žmogžudystė ant Lowell str. Mat vaikinas, prisigėręs, parėjo namon, pradėjo muštis ir mušė, kol vieną užmušė. Tris suareštavo. Už paleidimą reikalauja \$5000 kaucijos.

Muštynės tarp Lawrence lietuvių atsitinka beveik kas subatą ir nedėlios dieną. Per Kalėdas ir nemažai lietuviško kraujo ištekojo. Ant Union str. piauštėsi su peiliais, vieną teip supiaustė, kad tas dar ir dabar guli ligonbuty. Muštukams atšėlo užsimokėti po 15—20 dol., o didžiausiąjį nusprendė ant trijų mėnesių kalėjimo.

Adventure, ant Lawrence gatvės, neturėdami peilių, nę kitokių ginklų, su dantimis kramtėsi, vienam su visu nukando nosį. Mėgstantis kramtyti svetimas nosis gavo 3 mėnesius kalėjimo.

Tokias blaurias muštynes ypač kelia tie lietuviai, kurie neskaito nė jokių raštų, per tai nieko ne išmano, neapkenčia visų sveitintaučių, ypač lenkų, bet pas kalba pagadyta lenkiška kalba, lietuviškai ne nori kalbėti, prigimta kalba jiems rodosi nieko ne vėta, muštiskia.

Yra čia vienok ir gerų lietuvių, kurie rengia prakalbas, renka aukas revoliucijai. 20 d. sausio parengė balių revoliucijos naudai; 21 d. buvė parengtos prakalbos.

M. Kondraitis.

Iš Elizabeth, N. J.

Antrą Kalėdų dieną, susirinkę salėj Petrunkevičiaus, sudėjome revoliucijos reikalams \$7.30 (aukautojų pravarės kitų vietoj. Rd.) ir nutarė 27 d. gruodžio parengti prakalbas. Prakalbos praidėjo 8 val. ir traukėsi iki 11 val. vakare. Žmonių susirinko apie 300. Kalbėjo Šliupienė, Bacevičienė, Lukav-

kas ir keli vietiniai. Kalbėtojai nurodinėjo vargus Lietuvos ir kalbino prie aukų sušelpimui kovojančių už laisvę. Susirinkę sumetė \$15.75. Po prakalbų likosi išrinktas komitetas aukų rinkimui; prezidentu — D. Brazinskas, kasieriu — D. Bočkus, sekretoriu — Janulevičia. Išrinkti likosi teipgi keli kolektočiai rinkimui aukų po stubas. Nutarta laikyti susirinkimus su prakalbos salėj Brazinsko kiekvieną serečą. Ant susirinkimo, laikyto 3 d. sausio, kilo partiški nesutikimai, daugumas apleido salę, bet pasilikę nutarė tvirtai laikytiesi ir pakelt balių 19 d. sausio. Pelnas nuo balius bus atiduotas sušelpimui revoliucijos. Sekretoriui Janulevičiui susirgus, likosi išrinktas A. Piliackas. Aukų įplaukė \$5.80. Činžas naujų metų vak surinko \$24.52. 5 d. sausio \$2.75. Iš viso įplaukė \$34.57, kuriuos pasiuntė Dr. Šliupui.

Komiteto prezidentas

D. Brazinskas.

IŠ VISUR.

Į Varšavoj caro valdžia uždarė tris laikraščius: „Kurjer Narodowy“, „Kurjer Poranny“ ir „Sport“. Užmė ir laikraščių spautuves. Išleistoja paskutinio laikraščio, Feliksą Fryzė, su visu išvyjo iš Maskolijos. Petrokave suareštavo išleistoja laikraščio „Tydzien“ ir du jo sunn. Lenkijoje, Plocko gubernijoje, sutraukė kazokus išpausti nuo gyventojų mokesčius, kurių žmonės ne nori mokėti valdziai. Prasidėjo areštavimai, areštuoją tuos valdžių vaitus, kuriuose valdžionys reikalavo įvedimo valdžionys lenkiškos susišėmų kalbos.

Kaukazo revoliucijonieriai iš Gurijos ir Mingrelijos pasitraukė į kalnus, kur gali ilgai laikytiesi. Klonysse maskoliai degina miestus ir kaimus. Netoli miesto Kvirila revoliucijonieriai pamė ir nelaisvę dvi rotas karių, atėmė nuo jų ginklus. Aplinkinėse Ekaterinodaro, kubaniskų kazokų žemėj, gyventojai teipgi pasikėlė prieš caro valdžią. Pasikėlė teipgi kaimiečiai Ekaterinoslavo gubernijoje (pietinėj Maskolijoje). Ant berų vel nupuoje maskoliško rando procentinės popierės iki 79 rublių už 100.

Persijoje užkilo revoliucija prieš sacho valdžią; vadovais revoliucijonierių yra mahometoniskie kunigai, kurie visoj Persijoje turi terp žmonių didesnę įtakmę negu šachas. Revoliucijonieriai reikalauja konstitucionališko krašto surėdymo. Apart to, dar užgimė dideli nesutikimai tarp Afganistano ir Persijos, iš kurių gali užkilti karš, į kurią ir be noru būtų įtraukta Anglija ir Maskolija.

Kriokavoj socialistai, dėl revoliucijos Maskolijoje, užimanė ne duoti mieste laikyti nė jokių viešų balių. Kada 1 d. sausio buvo parengtas kareiviskų veteranų balius, socialistai atgabeno ant salės du grabu ir atnešė tyčia pritaistytą paraką, kurį uždegė, o dvokianti dūmai pripildė salę teip, kad visi joje susirinkę turėjo išsinesdinti.

Finlandijoje atsibuvo mitingas Maskolijos revoliucijonierių komitetų visų partijų. Nutarė kovo mėnesį įvykdyti Maskolijoje surengti žmonių pasikėlimą prieš netikusią caro valdžią. Ant susirink-

mo buvo ir lenkiški revoliucijonieriai. Ar buvo ir lietuvių atstovai, nežinia.

Vokietijoje randas rengiasi kovą su socialistais. Bet jeigu jis griebtų tokių įnagių kaip Maskolijoje, Vokietijoje pagimdys tokias jau riaušes kaip caro viešpatystėj. Vokietijos kancleris kviečia visos Vokietijos politiškas partijas susijungti prieš socialistus.

Caro valdžia vėl gerinasi žydams, matyt vėl reikalauja paskolos ir menkais, be vertės paliuosavimais stengiasi žydų prilankumą išgauti. Dabar caro valdžia daleido žydams apsigyventi 133 kaimuose, kur pirma buvo uždrausta jiems gyventi.

Prancuziškas tirinėtojas, grafas Maurice de Peregy Quatemalej, vidurinėj Amerikoje, užtikio seną indijonų Mayas gimines miestą. Šita indijonų giminė savo laike buvo augščiausiai pasikėlus indijoniskos kilmės tauta Amerikoje.

Vokietija padarė naują sutarimą su Abisinija prekybos reikaluose ant 10 metų. Abisiniečiai gali liuosai gyventi Vokietijoje, o vokiečiai Abisinijoje, bet prasizengusių kuom nors vokiečių Abisinijos sudai bausti negali.

Pereituose metuose Maskolija atgabeno į Ameriką savo tavorų už \$11800000, Amerika gi išsiuntė į Maskoliją tavorų už \$1700000. Už pereituose metuose prekyta Amerikos su Maskolija buvo truputį didesnė.

Japonijos randas pagarsino kaštus karės su Maskolija. Sulyg rando garsinamų žinių, per visą karės laiką Japonija išleido: ant armijos \$495000000, o ant laivynės \$90000000, taigi iš viso \$585000000.

Ant Kaukazo, prie miesto Kvirila buvo smarkus maišis gruziniskų revoliucijonierių su caro kariūmene. Mieste Kvirila užmūšė daug žmonių. Caro kareiviai uždegė miestą, kurs beveik su visu išdegė.

Netoli salos Vancouver, Britiskos Columbijos pakrantėse, paskendo garlaivys „Valencia“. Ant jo buvo 60 galvų igulos ir 90 pasažierių. 115 žmonių prigėrė, tik mažą dalį jų išgelbėjo.

Varšavoj 18 santikos su džiū atsisakė nuo vietų todėl, kad valdžios uždraudė perkrauti provas ir rašyti nusprendimus lenkiškai. Visi pasitraukė sudžios buvo maskoliai.

Per paskutinius Anglijos pasantinių rinkimus išrinko 305 liberalų, 137 unijonistų (sanarių pirma valdžiusios partijos), 81 airių ir 45 darbininkų atstovus.

Vienas vokiškas chemikas išrado būdą dirbimo medegos panašios į gumą iš pieno. Kaip jis tokią medegą padirba, tą laiko jis paslaptį.

Vietoj pasimirusio Vokietijos užrubežinių dalykų ministerio, barono Richtofeno, likosi paskirtas baronas von Tschirsky.

Britiskos Columbijos pakrantėse paskendo žvejų laivas „Ella G.“ Prigėrė prie to 6 jurininkai ir kapitonas Lean.

Ant salos Savai (Samoa salų) baisyus žemės drebėjimai išgriovė visas triobas. 13000 žmonių neteko pastogės.

Nuo paskendusio Britiskos Columbijos garlaivo „Valencia“ išgelbėjo tik 15 žmonių, prazuvo todėl 140.

Šiaurinė Indiją atlankė vėl badas. Prekės valgio produktų pakilo ant 300% ir pakils dar labiau.

Maskolija pakėlė ant 100%, taigi dvigubai, miltus ant amerikoniškų mašinių.

Vladivostoke siūnuta vojo kareiviai. Jenerolas Salivanov likosi kareivių pašauktas.

Nauji Rasztai

Vilniuje pradėjo išsidinėti naujas lietuviškas laikraštis p. a. „Lietuvos Ukininkas“, išleidžiamas J. Vileišio. Laikraštis išeis kas savaitę. Kaip galima manyti iš pirmo numerio, laikraštis Lietuvos ukininkams bus gana naudingas. Pakraipa jo tokią kaip ir „Vilniaus Žinių“.

Londono išėjo humoristiskasis lapelis p. a. „Sparva“; išsidinė jis kada susirinkus pakaktinai medegos ir pinigų. Teksto jame mažai. Ilustracijos — yra karikatūros politiško turinio. Lapelis gaunamas pas Lizdeiką.

Darbininkas. Menesinis darbininkų laikraštis, išleidžiamas Lietuvos Socialdemokratų Partijos, Londone. Nr. 5. Telpa jame straipsniai: Naujos caro valdžios mylistos. Kam mums reikalingas Vilniuje seimas. Pirmutiniai dvarų darbininkų streikai: Vėksnių ir Šiaurinių apeli., Beisogalos apeli., Ivaivos vietos. Pirmutiniai sodžiaus darbininkų streikai. Kas darosi mūsų sodžiuose ir miestuose (visokios žinios Lietuvos). Iš po caro jungo. Kareivių subruzdinimai.

Katalikiško laikraščio „Žvaigždės“ kalendaris metams 1906. Shenandoah, Pa. 88 pusl.

Apart kalendariskos dalies, telpa jame: Kalba, raštas Geručio; Laikslis apie Connecticuto lietuvių, parašytas kun. Zebrio. Perspaudintos eiles apie Lydos pilį kun. Gimzausko. Vaizdelis Miške. Karė Maskolių su Japonija. Medžioklės palios. Daina ant Naujų Metų. Atsiziūrėjimas į praeitį. Atsitikimai 1905 m.

Kokia mums reikalinga valdžia. Parasė V. Kapsukas. Išleista Lietuvos Socialdemokratų partijos. 32 pusl.

Telpa čia pirmiausiai straipsniai: Šalin caro valdžią, kuriame išrodyti vis negerumai tos valdžios; Kokia yra kituose kraštuose valdžia. Visuotinas, lygus, tiesus ir slaptas balsavimas. Kas reikalinga, kad galėtų įvykti tikra žmonių valdžia. Kam mums reikalingas Vilniaus seimas. Paskutinės caro valdžios dienos. Prie darbol.

Ką atneša socializmas? 8 pusl. Aiškiniama čia mieriail socializmo ir kokią jis atgabena naudą.

Prusijos Lietuvių Dainos. Surinko ir pridėdamas anas per Rež. Neselmanną. Dr. Sauerveng rinktas beikitus iškintas arba sutaisytas dainas, išleido savo paties kasta Vilius Kalvai-

Ms. Tilžej. 1905 m. 408 pusl.

Telpa čia iš viso 774 lietuviškos dainos ir 5 verstos į vokišką kalbą, kadangi lietuviškas jų tekstas pražuvo. Apart žmonių dainų, yra čia dar ir eilės tulų lietuviškų raštininkų, kaip antai Sauerveino, kurių čia ne priderėjo talpinti, kadangi Sauerveino eilės nieko bendro su žmonių dainomis ne turi. Apart to, ne reikia užmiršti, kad Sauervein, kaip vokiečių, nors tankiai lankydavosi Lietuvoj, neįstengė persiimti dvasia lietuviškos kalbos, todėl ir jo eilės ne kaip lietuviškai parašytos, sunku jas lietuviui skaityti.

Dainos Prūsų Lietuvoj surinktos turėtų būti tarmė Prūsų Lietuvių. Čia gi tarmė Prūsų lietuvių ne užlaikyta. Dainų taisytojas dainas tas taikė prie mūsų literatūros kalbos. Tas, žinoma, žmonėms skaitymą palengvijo, bet užtai daug rinkus žudys mokslinės vertės, kadangi dėl tų visų perdėbinėjimų jau dainų originališkoms negalima vadinti.

Vietinės Žinios.

— Pereitą nedėlios dieną, Bricklayers halej, ant kertės Monroe ir Peoria st., štraiknojai spausťuvių statėjai vietinės unijos No. 16 turėjo susirinkimą, ant kurio pribuvo ir garsus Darbo Federacijos prezidentas Gompers. Jis laikė kalbą, kalbino darbininkus kovoti už 8 val. darbo dieną ir kad prie darbo būtų prileidžiami tik prigultinti į uniiją. Bet 8 val. darbo dieną daug lengviau pervaryti tiesdary būte, o Gompers tuom tarpu ne organizuoja darbininkų su politiskais siekliais.

— Detektyvai Lubey, Farrel ir Morca pereitos nedėlios dieną, Monadnock trioboj, pagavo netikėtai garsų Chicago geležinių kasų ardytoją. Namų užveizėtojas mat patėmijo kokį ten vyriškį besidarbuojant prie geležinės kasos biuruose Michigan Central geležinkelio ir davė žinią dabojančioms nedėlios trioboj detektyvams. Su revolveriais rankoj atėjo detektyvai ir rado kasų danzytoją pasikavojusį po stalu ir jį suarestavė.

— Pereitą sanvaite Chicagoj pasimirė 504 ypatos, kuriame tai skaitliu buvo 286 vyriškiai ir 218 moterų. Vaikų iki 5 metų amžiaus pasimirė 132, senelių virš 60 metų 105. Daugiausiai mirėjų, nes 86, buvo nuo plančių uždegimo, nuo džiovos 61, nuo inkstų uždegimo 39, žmogūdyčių buvo 19.

— Pereitą sanvaite Chicagoj du lietuviški saliuininkai likosi plėšikų nušauti: Barčaitis ant Noble gatvės ir Belskis ant kertės 33 ir Halsted st. Paskutinio užmušėjas suėmė, jais pasirodė ariai.

— Salijne pn. 255 S. Halsted st. likosi nudurtas arius John McBrierty. Nudurė jį grekonis James Caraconis. Užmušėją suėmė. Jis arių nudurė užtai, kad tas grekonį už koki ten mažmožių pabarė.

— Namuose pn. 417 E. Superior st. rado negyva 24 metų švedę, Amandą Pearson. Prileido ji mat į kambarį gazo, atsigulė į lovą ir užtroško. Kada ją rado, gelbėti buvo jau per vėlu.

— Darbininkas G. Markshas, pn. 205 S. Clark st., lipdamas trepais, nupuolė į keliorę ir susiskaldė galvą. Nugalėno jį į pavėčio lignonbutį, bet maža yra viltis, kad galėtų išgyti.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmetl.

Peledis vanagas ant lizdo.

Sparnai tvirti, todėl vanagas umai gali prilėkti prie patėmytos aukos, kartais puola nuo viršaus tiesiog kaip akmuo ir lėkdamas, griebia auką savo tvirtais pirštais. Ilgi, išskėsti, aštrūs kaip adata, nagai lenda į kūną gaudomo žvėries ir jis jau, sykį sučiopotas, negali išsisukti. Pirštų apacioj yra paduskaiteš, kurios neleidžia nagams remtiesi į žemę ir, tokiu būdu, juos saugoja nuo nusidilinimo; todėl ir nagai šių paukščių visada aštrūs, niekada nenudyla.

Pagriebta paukščio pelė ar žiurkė bando gintiesi, bet vanagas, kaip ir visi draskanti sutvėrimai, yra drūtas, jis greitai suvaldo savo auką.

Nuo įkandimų besiginančio užpulto žvėries, saugoja paukštį plunksnos, o kojas ir nagus raginai žvynai.

Užriestu kaip vašas snapu, paukštis prakerta galvą pagauto žvėries ir drasko kūną. Viršutinė snapo dalis apglėbia iš abiejų pusių apatinę. Kraštai abiejų snapo dalių aštrūs, todėl vanagas piauja su snapu mėsą, kaip su žirkliams.

Smulkius žvėrelius, kaip antai, peles, pelgauldžiai vanagai ryja čiulius. Todėl narsiai jų dideli, stemplė ir pilvas gali išsiskėsti. Neperimamas pilvo pagauties kūno dalis, kaip antai plaukus ir plunksnas, išmeta iš pilvo atgal, išvemia.

Didysis vanagas ir mažesnis už jį putpelinis vanagas užpuola ant visokių žvėrių ir paukščių, kokius tik gali įveikti, todėl jie vodingi paukščiai. Viršutinė kūno dalis pilva, apatinė šviesesnė, su tamsiais dryžiais, dryža ir uodega.

Erelis gyvena kalnuose ir didelėse giriose Europos ir Azijos, yra tai didžiausias Europos paukštis, turi apie 1 metrą, arba 3½ pėdos ilgio. Ne be pamato jį todėl vadina paukščių karaliumi.

Kondoras turi su viršum vieną metrą, arba pusę sieksnio ilgio, o išskėsti sparnai turi daug daugiau pločio. Yra tai didžiausias ir drąčiausias draskantis paukštis. Plunksnų parva juoda, tik didesės sparnų plunksnos ir apikaklės ant kaklo baltos. Tamsi galva ir raudonas kaklas pliki. Patinai ant galvos turi raudoną mėcinę skiauterę.

Kondorai.

Kojų pirštai silpni, su bukais nagais. Tas rodo, kad kondorai nėra tikrais draskančiais paukščiais, mintančiais gyvais žvėrimis. Iš tikro jie minta labiausiai negyvais, stervena.

Sparnai kondorų ilgi ir platus, todėl jie ilgai ir lengvai gali lakioti, pasikelia ant oro iki 7 vioratų augščio. Akys jų labai geros, nuo didelės augštumos paukštis pamato negyva žvėrį ir tuojaus nusileidžia žemyn. Snapas jų drūtas, su juom kondoras pralupa žvėries odą ir į mėsą ileidžia snapą ir galvą. Kondoras ne kasdieną gali gauti sterveną, todėl rades sykį, jis tiek prilėsa, kad užtektų ant ilgo laiko, neįstengia pasikelti, bet turi tulį laiką išlėtiesi. Nors kondorai minta stervena, bet išalkę, užpuola ir ant gyvų žvėrių, pakelia ant oro net suaugusią avi.

Apuokas turi apie pusantro pėdos ilgio. Minta pelėms, todėl yra naudingas paukštis ir jų nerelkia naikinti, o neįsimintingi žmonės nekencia, persekioja, laiko už nešiojančius nelaimės. Teisybė, išveizdis apuokų nepaprastas, bet tas išveizdis yra tik prisitaikymu prie sanlygų, kokiose gyvena.

Apuoko galva su atidaryta ausies skylė.

Iš trijų apuokų pirštų, kraštiniis gali but nukreiptas į užpakalį.

Apuokai — naktiniai paukščiai. Per dieną suandžia kur atkampioj vietoj, medžių skylėj, pastogėj, bažnyčių bokštuose. Tokiose jau vietose krauja sau lizdus, kur deda visai baltus kiaušinius. Plunksnų parva tamsi, todėl paukščius tuos nelengva patėmyti; naktį gi visai negalima patėmyti. Plunksnų parva ant viršaus pilva, apacioj rausva su baltais ir rudais taškais. Aplink snapą, akies plunksnos baltos, tveria jos kaip širdies pavidalą.

Sutemus, apuokai kelia iš miego. Akys jų didelės, lėlė gali išsiskėsti; todėl net tamsoj ir tokias akis patenka daugiau šviesos ir paukštis gali matyti. Išskėdamas ir sutrukdamas akies lėlę, paukštis gali pritaikyti akį tai prie matymo artėsių, tai toliau esančių daiktų. Apuokai įsieko pagauties laktodami pažemėj; lekiant, akys buvo nukreiptos žemės link.

Visai tamsiose naktyse, kada ir su pagelba geriausių akių nieko negalima matyti, apuokui prigelbsti neįspasakytai jausulus girdėjimas. Didelės ausų skylės uždengtos odos raukšlėms, bet lekiant paukščiu, tos raukšlės nusistumia nuo ausies skylės ir tveria kaipi ausies grybų, kuris priima visokius balsus. Paviršių to ausies grybo dar padidina iš kraštų esančios baltosios plunksnos ir, tokiu būdu, į ausį patenka daugiau balsų, tas padidina girdėjimo jauslumą.

Apuokai lekia lengvai ir tykliai, lėkimas todėl nestabdo einančių į ausį balsų, jie išgirsta ir pajunta mažiausią oro sudrebėjimą. Lekimas apuoko tykus todėl, kad ant viso kūno ir ant sparnų plunksnos tankios ir minkštos.

Pelėda yra didžiausia terp naktinių draskančių paukščių. Gyvena giriose; turi didelę pajėgą, užpuola net ant didesnių žvėrių.

DALIS II.

Laipiojanti paukščiai.

Prie tos dalies priguli paukščiai perinti nerangius vaikus, kuriuos lizde reikia maityti. Kojos jų pritaikytos laipiojimui.

Margasis genys turi 24 centimetrus arba apie 10 colių ilgio.

Plunksnų parva marga, todėl ir vadina jį marguoju geniu.

Genys gyvena ant medžių, kur krauja sau lizdą. Genys iskala sau lizdą išpuviusiose medžių kamienuose, kur deda baltus kiaušinius.

Medžiuose genys randa ir maistą. Jis minta vabalais ir jų kirminais, kuriuos randa skylėse medžių žievės ir medjų, teipgi visokiuose plyšiuose.

Margasis genys ir jo lizdas.

Kaip gi genys iskala medžiuose sau lizdą ir kaip suranda ten sau maistą?

Ant pirštų genys turi tvirtus nagus, kurie lengvai įlenda į visokias nelygumas medžio kamieno. Du kojos pirštai nukreipti užpakalin, o du priekiniai. Tokios kojos geriausiai tinka laipiojimui ir todėl jas vadina laipiojančiomis. Genys kybo pasikabinęs ant dviejų pirmutinių pirštų, o du užpakaliniai palaiko jį ir neduoda nupulti žemyn.

Iškabines į medį, jis remiasi teipgi dar ir ant savo uodegos. Genys gali tvirtai remtiesi ant uodegos, kadangi jos plunksnos yra storos ir drūtos.

Vabalus iš žievės ir medžio genys išima, kaldamas medį savo drūtu snapu. Snapas jis turi ilgą, tiesų, koniško pavidalo, labai kieta. Viršutinė jo dalis truputį uželena už apatinės ir pasibaigia aštriais ašmenimis, tai gi išrodo kaipi aštrus durtuvas. Tokiu snapu paukštis gali nuskefėti šmotelius net labai kieta medžio.

Kaklas trumpas, todėl paukštis su snapu gali gerai pataikyti į tą vietą, kur nori. Ir žmogus, kapodamas malkas, jeigu reikia pataikyti į kokią vietą, paprastai, kirvakotį palma trumpian.

Galva sunki, o tas padidina smarkumą snapo sudavimų.

Genys vabalus paima iš medžio liežuviu, kurį gali gana toli iškėsti iš snapo. Liežuvis

ilgas, laibas ir lankus ir paukštis gali jį iškėsti į vabalų medjų padarytas skylės. Didesnius vabalus genys, tiesiog, persmeigia aštriu, raginiu liežuviu galu, turinčiu atgal nukreiptus akštinius. Smulkius tiesiog prilimpa prie liežuvio, kadangi jis visada apdeptas limpančia medega, limpančioms selėms.

Genys atgabena labai didelę naudą girioms, kadangi ne joks kitas sutvėrimas negali tiek išnaikinti vodingų vabalų, prisirinkusių medžio žievėj, kiek jų išnaikina genys. Apart to, duobes, iškapotas genių medžių kamienuose, sunaudoja giedanti paukščiai, kurie tokiose duobėse krauja sau lizdus, o visi giedanti paukščiai teipgi naikina vodingus vabalus. Teisybė, genys lesa ir sėklas spygliinių medžių, bet už jas atlygina šimteropai, gindamas medžius nuo vodingų vabalų.

Žaliasis genys minta skruzdėlėms, kurias gaudo savo limpančiu, seilių aplipusiu liežuviu. Todėl tai žaliasis genys tankiai bėgioja ant žemės. Čia žalia plunksnų parva, panaši į parvą žolės, saugoja paukštį nuo priešų.

Gegužė. Išgirdę gegužės kukayimą, džiaugiasi žmonės, kadangi žino, kad pavasaris galutinai pergalėjo žiemą.

Gegužė tokio didumo kaip balandis. Ant kojų trys pirštai nukreipti priekini, o vienas užpakalin; bet kraštiniis priekiniis pirštai atsikreipti ir užpakalin. Todėl gegužė gali tvirtai laikytiesi lygiai ant laibų, kaip ir ant storų šakų.

Gegužė minta visokiais vabalais, ypač gi vabalų kirminais. Todėl snapas jos trumpas ir silpnas. Ypač gegužė mėgsta plaukuotiasas kirmėles, kurios labai vodingos medžiams, o jų neima, nemėgsta kiti paukščiai. Todėl tai gegužė priguli prie naudingiausių paukščių.

Ant žiemos gegužės išlekia į šiltnus kraštus, o iš jų sugrįžta gegužės mėnesųj.

Gegužė nekrauja lizdų, bet savo kiaušinių padeda į lizdą mažų giedančių paukščių. Gegužė pasirenka tokį lizdą, kuriame yra jau padėti kiaušiniai ir ten padeda savąjį ir lizdo savininkė jį išperi drauge su savo kiaušiniai. Tankiausiai lizdo savininkė nepatėmija svetimo kiaušinio, kadangi gegužės teipgi labai maži, mažesni negu kitų paukščių to paties didumo ir tokios jau parvos, kaip ir tų paukščių, kurie sau lizdą sukrėvė. Išsiperėjus, lizdo savininkai maitina gegužuką drauge su savo vaikais; bet svečias auga greičiau, jam buvo ankšta mažame lizde, todėl jis išstumia laukan, išmeta iš lizdo savo augintojų ir penėtojų vaikus. Užaugus sparnams, gegužukas išlekia iš lizdo ir ant visados persikiria su savo augintoja. Gegužės apie savo vaikus visai nesirupina, rupestį sukrauja ant pečių kitų paukščių.

Papugos turi daugiausiai puikių parvų plunksnas, o protiskai stovi augščiau už daugelį kitų paukščių. Tevyskė papugų yra neperimamas girios karštų kraštų. Ypač daug jų gyvena giriose karštų pietinės Amerikos kraštų.

Daugumas plunksnų papugų yra žalios parvos, dėlko tūpinčius medžių viršūnėse sunku tuos paukščius patėmyti; parva ta gina paukščius nuo priešų. Raudona, mėlyna, geltona ir balta parva, kokios pasitaike terp tų paukščių plunksnų, ne teip aiškios giriose ir nepuola į akis, kadangi tuose kraštuose, kur tie paukščiai gyvena, giriose medžiai nežudo lapų ir nuolatai žydi visokių parvų žiedais.

Tankiose giriose nelengva paukščiams lakioti. Todėl papugos ne tiek sutvertos lakiojimui, kiek laipiojimui po medžius, kojos jų tokios jau kaip genių, taigi laipiojančios. Laipiodama po medžius, papuga prigelbsti sau dar su snapu; viršutinė snapo dalis užriesta ir pasibaigia aštriu vašo galu.

Minta papugos augmenų vaisiais, riešutais, sėkloms. Jos kiekiaučius riešutus perspaudžia su savo snapu kaipi spaustukais ir išima branduolį ilgą, minkštą liežuviu. Jeigu gi reikia perspausti arba paimti kokį labai stambų vaisių, tai papuga prigelbsti sau dar su kojomis, kapodama, laiko vaisių kojom, kaip žmonės rankoj.

Papugos.

bai stambų vaisių, tai papuga prigelbsti sau dar su kojomis, kapodama, laiko vaisių kojom, kaip žmonės rankoj.

DALIS III.

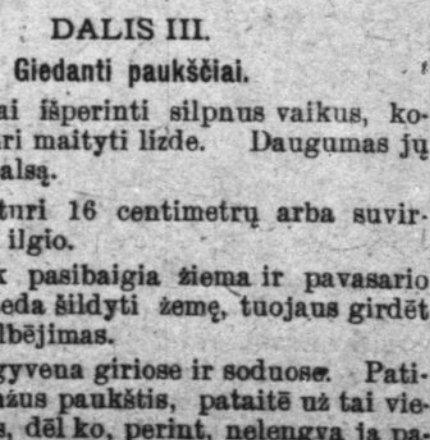
Giedanti paukščiai.

Paukščiai išperinti silpnus vaikus, kokius tėvai turi maityti lizde. Daugumas jų turi gražų balsą.

Žiubės turi 16 centimetrų arba suviršum 6 colių ilgio.

Kaip tik pasibaigia žiema ir pavasario saulutė pradeda šildyti žemę, tuojaus girdėt ir žiubių žiubėjimas.

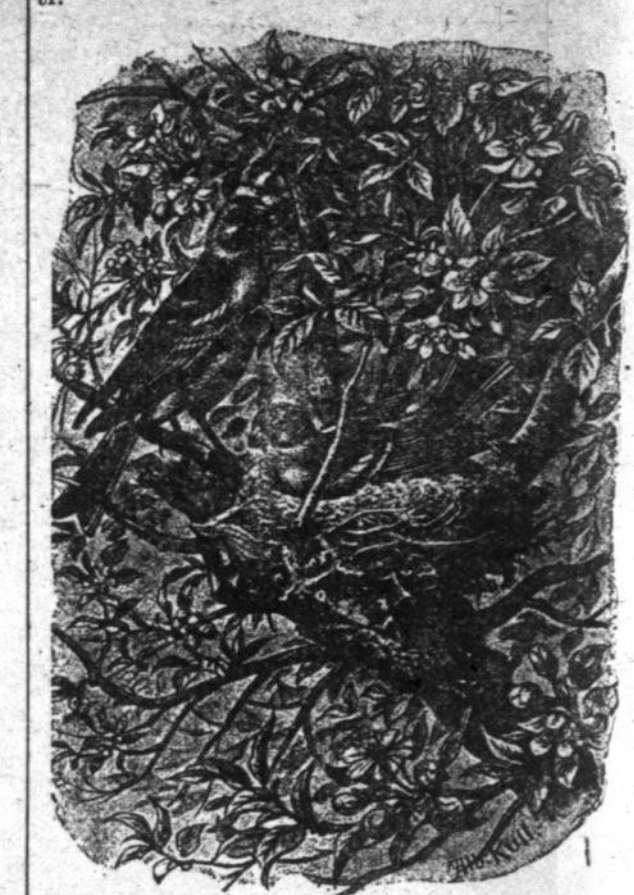
Žiubės gyvena giriose ir soduose. Patinas labai gražus paukštis, pataitė už tai vienodas parvos, dėl ko, perint, nelengva ją pa-

Naminė kregždė ir jos lizdas.

(Toliaus bus)

tėmyti lizde. Lizdus krauja terpsakėse netoli medžio kamieno ir uždengia iš viršaus kerpėmis teip, kad nelengva tokį lizdą atskirti nuo medžio šakų parvos, sunku jį patėmyti.

Žiubės.

Žiubės minta augmenų sėkloms ir vabalais. Trumpas, storas, koniško pavidalo snapas, gerai pritaikytas perkandimui augmenų sėklų.

Žiubės maisto labiausiai įsieko ant žemės, todėl kojos jų tvirtos. Rudenyj šitie paukščiai išlekia į šiltnus kraštus, kur gali rasti maistą ir žiemos laike.

Giriose ir laukuose gyvena daug giedančių paukščių giminingų žiubėms.

Naminis žvirblis ir artimas jo giminaitis, laukinis žvirblis; laikosi visur, kur tik žmonės augina javus. Naminį nuo laukinio nesunku iš parvos pažinti: naminis žvirblis turi pilną galvą ir gelsvai baltą skersinį dryžį ant sparnų; laukinio žvirblio galva tamsiai ruda, o dryžis ant sparnų visuis baltas; apart to, laukinis žvirblis turi dar po vieną juodą šlaką ant veido, naminio gi žvirblio veidai balti. Žvirbliai sulesda daug vodingų vabalų, bet už tai jie daug blėdies dirba, esdami auginamų javų grūdus, kapodami vyšnias, vynuoges, nugnyba augmenų bumburas. Iš tikro, jie daugiau blėdies negu naudos atgabena.

Starta žiemos laike laikosi drauge su žvirbliais prie triobų, vasaros laike gyvena j laukuose ir giriose; badas mat ant žiemos veja tuos paukščius iš laukų į kaimus.

Žylė žiemos laike laikosi prie triobų, jas tankiai laiko klėtkose namieje.

Kanariškas paukštis priguli prie to paties paukščių skyrio; paeina iš Kanariškų salų, bet dabar juos Europoj tyčia augina ir augintojai veda gana plačią prekystą. Kas žiema iš Vokietijos į Ameriką atgabena tukstancius tų gražių giedančių paukščių. Laiko juos klėtkose.

Laukinis vyturys turi 17 centimetrų, arba 7 colių ilgio. Gyvena laukuose. Plunksnų parva atsako parvai dirvų, ant kurių gyvena ir ta parva saugoja paukštį nuo priešų akių. Lizdą krauja žemėj iš šaknelių ir žolių; kiaušinių parva panėsi parvai dirvos, todėl lizdą priešams nelengva patėmyti.

Vyturys patinas gieda savo giesmę palinksminimui perinėos kiaušinius pataitės; tą daro ir visi kiti giedanti paukščiai, pataitės, paprastai, negieda. Kadangi vyturiai po kelis kartus peri kiaušinius, tai ir jų giesmė nesiliauja lauke per visą veiklą vasarą.

Vyturiai minta viskuom, ką gali rasti laukuose: jaunais žolmenimis, vabalais, grūdais ir sėkloms augmenų. Maisto įsieko jie ant žemės, todėl bėgioja geriau už kitus giedančius paukščius. Rudenyj, stoka maisto priverčia vyturius išlekti į šiltnus kraštus, bet pavasaryj jie anksti sugrįžta.

Kuoduotasis vyturys turi tokią jau parvą kaip ir laukinis, bet jis turi ant galvos kuodą. Kuoduotasis vyturys pasilieka Lietuvoj per žiemą ir atlekia tankiai į kaimus.

Kaiminė kregždė. Žmonės džiaugiasi, žiurdami, kaip kregždės lipina sau lizdus pastogėj. Jie mano, kad kregždė atgabena laimę. Nors ji laimės ir neatgabena, bet palinksmina kaimų žmonis, kurie nedaug linksmių mato. Italijoje ir Ispanijoje, perlekiant, jų daug užmuša; sparnus mat jų vartoja papuošimui moterių skrybėlių. Bet dabar jau, antai, Italijoje, protingesni žmonės pradeda protestuoti prieš neįsimintingą naikinimą tų naudingų paukščių, reikalauja, kad randas uždraustų medžioti.

Sidabrinis kryželis

arba

DAILYDĖ IŠ NAZARĖTO.

APYSAKA EUGENIJAUŠ SUE.

Vertė J. Langis.

— Tuomi geriau: šitie debesiai nedorybės turi praplyšti, idant dangus galėtų išsigerdroti ir saulė prašvisti amžinai.

— O jei jie savo dantims grieš ant žemės pirmą kalenimajais amžinoje ugnyje, šitie lobingieji, šitie augstieji kumigai, šitie vainikuotieji karaliai Faraonai, tai jie tą bus atgabendę patys! — sušuko Banajas — jie tą bus atgabendę patys.

— Taip, taip, tas teisybė.

— Oho! — tęsė Banajas — šitas ne pirmas sykis, ką pranašai šaukė šaukė jiems! ausis! Pataisykite savo gyvenimus! bukite gerai, bukite teisūs! bukite mielaširdžiai! Pažiūrėkite žemyn į savo kojas, nesilaugsting savo puikiybėje! O, jus šliaužiai! jus nustumiate geriausią valgi nuo savo torieliaus! Jus pargriuvate vynu prisipute; antros jus taurės pripilotos sklidinai iki briaunų; jus klausiate savęs, ar šlaidin vilkinti vilgini rūbą siuvinėtą auksu, ar aksominį, siuvinėtą sidabru? O jusų artimas drebančis nuo šalčio po savo skarmalais, negali net paragauti iš jūsų taurės, ar palaizyti trupinių nuo jūsų puoselės! Dėl vidurių Jeremijaus, ar gali tas testis nors koki ilgį laiką?

— Taip, taip! — šaukė daugumas balsų

— Šitas tęsiasi gana ilgai — net ir kantriausios pailso galutinai!

— Lečiausias versis ant galo pasipriešina jėsmui!

— O ar yra toksai jėsmas kaip alkis?

— Taip — tęsė Petras — šitas traukėsi gana ilgai; taip, šitas traukėsi per ilgai.... todėl Jėzus, mūsų mokintojas, pasakė: „Dvasia Viespaties yra viršuj mane, kadangi jis patėpė mane skelbti evangeliją vargšiams: jis atsuntė mane gydyti netekusius širdies, skelbti išvadavimą belaisviams ir atgavimą matymo akliams; skelbti dalestiną metą ir dieną, kurioje jis atsigrieš ant mūsų.“

Šitie Petro privesti Nazareniečio žodžiai išaukė naują subruzdimą ir Genavaitė išgirdo vieną iš dviejų slaptų žvalgų įstatymo bei augstųjų kunigų, sakantį į savo draugą:

— Dabar Nazarenietis neįstruks iš mus, toki žodžiai tikrai perdaug suokalbiški ir nedori.

— Bet naujas garsus trūkšmas tuojaus pasigirdo iš lauko karčiamos Laukinio Asilo, iš kurio galėjai atskirti tik vieną šauksmą, karfojamą visų:

— Tai jis, tai jis!

— Tai mūsų draugas!

— Šitai, yra Jėzus, šitai jis yra!

SKYRIUS III.

Minia esanti karčiamoje, dabar išgirdusi apie pribuvimą Jėzaus Nazareniečio, gaudė ir siūstė vienas kitą išeiti jaunąjį mokintoją pasitikti; motinos su mažais vaikais ant savo rankų, stengėsi pirmutinės prieiti arčiau prie Jėzaus, raišė, imdamosi už kriukčių, meldė savo aplinkinių duoti jiems kėlį. Itekė žodžių sunaus Marijos buvo jau tiek perimanti ir labdaringa, kad stipresnieji traukėsi į šalį, duodami moterims ir kenciantims priartinti prie jo.

Joana, Aurelija ir jos vergė dalinosi abelnų jausmu; ypatingai Genavaitė, duktė, pati ir gal vieną dieną motina vergų, pajuto nepaprastą plakimą širdies, pamąčiusi tą, kuris atėjo, kaip jis sakė, apskelbti belaisviams jų išvadavimą ir paleisti ant valios tuos, kurie buvo suvaržyti pančiais. Ant galo Genavaitė pamatė jį.

Sunus Marijos, draugas mažų vaikelių, vargių motinų, kenciančių ir vergų, buvo apšviestas, kaip ir kiti izraelitai, jo bendražemiai; dėjo jis rūsą baltu audimu, sujuosė per juosmenį šikšniu diržu, prie kurio kaboję čerlasas, keturkampė, mėlyna skraistė driekėsi jam nuo pečių.

Jo ilgi kaštoniniai plaukai, vaishūs kaip neseniai kaltas auksas, dribo į abi šalis jo išblykusio veido aniuoliško gerumo; jo lupos ir smarkas buvo įpusėję želti plaukais tokios jau auksinės spalvos, kaip ir plaukai ant galvos. Jo budas buvo meilus ir draugiškas; jis širdingai spaudė ranką kožnam, kuris jam padavė.

Jis tankiai lenkėsi, kad pabučiuoti kurį iš apdriskusų vaikų, kabinančiųsi jam į rūbų skvermus ir, su neįspasakytą linksmybe jis tarė į stovinčius apie jį:

— Tegul vaikai priartina prie manęs.

Judas, žmogus nelemto ir prigvingo veido ir Simeonas, du Jėzaus mokiniai, ejo drauge su juo ir nešė kožnas po dėžėlę, iš kurių sunus Marijos, paklausęs ligonio ir išklausęs jo su atidžia, emė vaistus ir davinėjo sergantiems bei moterims, atėjusioms klausius jo rodo ar patos sau ar savo vaikams.

Tankiai su davinėjama balsmais ir rodomis, Jėzus davinėdavo dovaną pinigais, kuriuos jis emė iš čerlaso, kabanojo jam po diržu; jis taip tankiai siekė į tą čerlasą, kad, galiausiai, iškisė ranką, nusijuokė liūdnei, pajutęs nedidelį kiseninį tūščių. Taigi pasisukęs visap, jis išreiškė didelį pasigailėjimą, tartum norėdamas parodyti, jog jis neturi ką duoti. Paskui tie, kuriuos jis sušelpė savo roda, balsmais ir pinigais, karštai jam dėkavojo; jis tarė jiems savo malonum balsu:

— Dėkavokite ne man, bet Visagalia-

šiam Dievui, Tėvui mūsų visų, kuris yra danguje — rytmis su jumis.

— Jei tavo išdas pinigų pasibaigia, drauge, tai tu turi dar neįsėmiamą išdą gerų žodžių — tarė Banajas, sumanęs prieiti prie Jėzaus Nazareniečio visai arti, stebėdamasi į jį lyg kad su guodone ir sujudimu, kas darė jo žiaures ypatinges užmirstinomis.

— Iš tikro — patarė kitas — papasakok mums, Jėzau, apie dalykus, kuriuos mes vargūs ir nužeminti galime suprasti, žodžius mūsų šventojo ir dieviškojo pranašo, tankiai, vienkio, nesuprąstamus mums vargiams žmonėms.

— Iš tiesų, mūsų gerasis Jėzau, — pridėjo gražus vaikelis, išėjęs pryskakinė eilėn ir nusitvėręs jaunam Nazareniečiui už skverno rubo — pasakyk mums vieną iš tų prilyginimų, kurie taip labai mums patinka ir kuriuos mes kartojame savo motinoms ir broliams.

— Ne, ne — atsiliepė kiti balsai; — pirma prilyginimo užvesk vieną iš savo puikiųjų kalbų prieš ištvirkėlius lobininkus, galinuosius ir pasiputėlius.

— Bet sunus Marijos parodė linksmai ant mažo vaikelio, kuris pirmas prašė prilyginimo ir, atsisėdamas arti stalo, paėmė jį ant savo kelių, tokiu būdu parodydamas savo meilę dėl vaikų. Sunus Marijos, rodosi, sakė, kad šitas vaikelis turi būti užgandėtas pirmutinis su jo noru. Visi, tad, susisipietė apie Jėzų; vaikai, kurie jį taip labai mylėjo, susėdė pas jo kojas; Oliba ir kitos meilietės susėdė teipgi ant žemės įpročiu Rytų, apkabindamos kelius rankomis ir išpildindamos akis į jaunąjį Nazarenietį, su nekantrumu. Banajas ir kiti jo rūšies, susirinkę užpakalių jaunikačių, paliepė tylėti žingeidžiai miniai. Galiausiai, kiti tolymesni, kaip Joana, Aurelija ir jos vergė Genavaitė, padarė antrą eilį, pasilpdami ant suolo. Jėzus, vis laikydamas mažą vaikelį ant savo kelių, apsikabinusių plonyte rankele apie kaklą sunaus Marijos, tartum buvęs ant jo lūpų, pradėjo sekančių prilyginimų:

— Vienas žmogus turėjo du sunus; jaunesnis sunus tarė savo tėvui: „Tėve, atiduok man priklausančią man dalį.“ Ir tėvas atidavė jam jo dalį. Neuzilgo po tam jaunesnis sunus susisėmė viską, ką jis turėjo, ir išėjo į tolymą šalį ir ten jis savo dalį praleido. Jam viską praleidus, šalyje kilo didelis badas ir jam užėjo vargas. Jis todėl pristojė ant tarnystės pas vieną gyventoją tos šalies, kuris jį pasiuntė į laukus šerti kiaules. Ten jis noriai būtų kimšęs į savo pilvą pelus, kuriuos edė kiaulės, bet nieks jam nedavė.

Prie šitų prilyginimų žodžių, vaikutis, kurį sunus Marijos laikė ant savo kelių, atsiduso giliai, sudėdamas rankutes išreikšimui pasigailėjimo. Jėzus tęsė toliau:

— Ant galo, paklydęs sunus atėjo į save, tarydamas: „Kiek tai tarnų pas mano tėvą turi duonos gausi ir gali jos duoti kitiems, o aš baigiuosi badu. Stosiu ir eisiu pas savo tėvą ir tarsiu jam: tėve, aš nusidėjau prieš dangų ir prieš tave ir neesu vertas daugiau vadintis tavo sunumi; priimk mane kaip vieną iš tavo samdomų tarnų.“ Ir jis stojo ir nuėjo pas savo tėvą. Bet tėvas iš tolo dar jį pamatė ir pasigailėjo jo, išbėgo pasitikti jį, puolė jam ant kaklo ir pabučiavo jį. Jo sunus gi tarė jam: „Mano tėve, aš nusidėjau prieš dangų ir tave ir tavo akys neesu vertas daugiau vadintis tavo sunumi.“ Bet tėvas pasakė savo tarnams: „Atneškite geriausius rubus ir užvilkite ant jo; ir užmaukite žiedą ant jo piršto ir užaukite kerpės ant jo kojų; ir atveskite čion penėtą versį ir papaukite jį; ir valgykite ir linksminimės, nes šitas mano sunus buvo numiręs ir vėl atgijo, buvo prazuves ir vėl atsirado.“

— O, koks geras tėvas! — tarė vaikutis ant kelių Jėzaus. — O, koks geras ir jaun-tras tėvas, kuris vietoje barti, dovanuoja ir glaudžia!

Jėzus nusijuokė, pabučiavo vaikutį į kaktą ir tęsė toliau:

— Ir jie pradėjo linksminis. Bet vyresnysis sunus, pagrydamas iš lauko, ateina arčiau namų ir girdi muziką ir šokių. Todėl jis šaukia vieną tarną ir klausia jo, ką tas viskas reiškia. Tarnas atsako jam: „Tavasis brolis pagyžo ar tavo tėvas papiaudino penėtą versį, už tai, kad jis atsirado sveikas ir gyvas.“ Tas vyresnįjį brolį užpykino ir jis nenorėjo eiti vidun; todėl jo tėvas išėjęs vadino jį, bet sunus jo tarė jam: „Per šitą pulką metų aš tarpavau tau, nekuomet neperžengdamas nė vieno tavo prisakymo, o tu man ne ozyčio niekad nedavė, idant aš galėčiau pasilinksinti su draugais. Bet kaip tik parėjo ans sunus paleistuvingai praleidęs savo dalį, tai tu papiaudini jam penėtą versį!“

— O! koks netikęs vyresnysis sunus! — tarė vaikutis; — jis pavydi savo nelaimingamjam broliui, pagryžiamui kad ir labai nelaimingam. Dievas nemylės šito pavyduolio sunaus, ar mylės jį, mano gerasis Jėzau?

Sunus Marijos pakratė galvą, kad atsakyti vaikui, jog Viešpaties iš tikro nemylėjo pavyduolio ir sakė toliau:

— Bet tėvas tarė sunui: „Mano sunau, tu visuomet esi su manim ir viskas, ką aš turiu, yra tavo; pritik mums pasilinksinti ir pasidžiaugti, nes šitas tavo brolis buvo numiręs ir dabar yra vėl gyvas, buvo prazuves ir dabar atsirado.“

Visi būvusieji susigraudino iki asarų nuo šito pasakojimo. Sunui Marijos apsisėdęs išgerti stiklą vyno, kurį Judas, jo mokinys pripylė jam, Banajas, klausėis jo su dideliu akymu, sušuko:

— Drange, ar žinai, kad tai yra gyvenim-

as, jei, papildžius man pirmą klaidą jaunystės, mano tėvas būtų pasekęs tėvą tavojo prilyginimo ir būtų padavęs man ranką, kaip ženklą atleidimo, vietoje ką išvyti mane su lazda iš namų, tai aš šioje valandoje, gal, bučiau sėdėjęs prie savo doraus žydinio, draugėje savo šeimynos, kuomet dabar mano namais yra viškilis, skurdas, mano padė ir vaikais pikti suanymai, sunų skurdo, tos motinos piktybė. O! kodėl aš neturėjau tėvą žmogaus toki kaip prilyginimė!...

— Šitas maloningasis tėvas dovanuoja — tarė meilietė Oliba, — nes jis žinojo, jog Dievui davus jaunybę kožnam sutvėrimui, kartais jie sunaudoja ją ant blogo; bet, jei sutvėsti, nelaimingi ir galėdami bryta nusižeminti, reikalandami mažiausios vietelės tėvo namuose, tai jų, anaipol, nereikia stumti, bet, priešingai, ar gi jie nėra verti priimti su pasigailėjimu?

— Aš neduočiau nė vynuogės kamelio — tarė kita — už aną vyresnįjį brolį, tą žmogų su turtu, taip žiaurų, neįjaučiantį ir pavydu, kuriam dora atsieina niekas.

Genavaitė išgirdo sakant vieną iš dviejų farizejų žvalgų savo draugui:

— Nazarenietis gudria pasigerina piktiejiems pagėidimais šitų valkatų. Anot jo, kiekvienas pasileidęs tinginis, kuris būtų išbėgęs iš tėvo namų, turi tiesą pasiekti savo tėvą Belzebubui, jei tas, vietoje klaidingai patariamais paplaudinai nupenėtą versį, išsi-varo laukan, kaip tai ir pridera, tą nieksą sunų, kurį alkis vienas atveda avinykan.

— Iš tiesų; o visi teisingi ir išmintingi žmonės bus laikomi už kietsirdžius ir pavyduolius.

Ir vyras prašeko balsu, manydamas, jog nieks nežinos, kas tą pasakė:

— Garbė tau, Jėzau Nazarenieškasis, garbė tau, globėjau, apgyneju mūsų, ištvirkėlių ir paleistuvių! Neįsėmiamas yra buti išmintingu ir doru, kuomet penėtas versis yra plaujamas paskutiniams, paleistuviams.

Šitie žodžiai farizejų žvalgų išaukė garsius murmėjimus; visi suziuro užpakalin, iš kur jie atėjo; pasipylė grumojimai:

— Šalin su žmonėmis nepermdaujamoms širdies!

— O! tie žmonės yra be pasigailėjimo, be mielaširdybės, galieštavimas negraudina jų — tarė meilietė Oliba; — šitie suledę kunai negali suprasti, kad kituose kraujas verda!

— Tegul pasirodo tas, kuris tą pasakė! — užriko Banajas, piktai rėdamas į stalą sunkia, gumuota lazda — taip, tegul jis padaro savo dorą vėdą, sanžiniskėlis atresnis už mūsų draugą Nazarenietį, brolį varguolių, sergančių ir kenciančių, kuriuos jis šelpia gydyti ramina! Dėl akies Jerobabeliaus!

Aš norėčiau matyti jį akys į akis; ta baltą be dėmės avinėlį, kuris ateina čion išbliauti savo dorybes. Kur gi ji, toji nekaltą leliją žmonijos klionės! Jis turėtų kvepėti geru, kaip tikras balsamas — pridūrė Banajas, išplėdamas savo šnirples; — o, dėl nosies Malchijaus! aš neužduodu visai to kvapo išminties, to kvėpylo teisingumo, kuris turėtų išduoti parinktą ant kvapeningumo vază, paslėptą tarp mūsų vargšų nusidėjėlių!

— Šitie Banajo pajaukimai padarė klausytojams didelius juokus; žvalgas gi, kuris buvo užsiuolęs ant žodžių Jėzaus, nesiskubino užgandinti reikalavimo narsaus Nazareniečio draugo; priešingai, jis ir jo draugas nudavė, buk dairoi, kaip ir visi kiti, iš kur tie žodžiai atėjo. Trūkšmas pradėjo eiti didyn, kuomet jaunasis Nazarenietis davė ženklą, kad jis nori kalbėti; audra tarytum užkeikta, nutilo ir Jėzus atsakydamas ant užmetimo buvimui perdaug geru nusidėjėliams, tarė su kirčiu didelio švelnumo:

— Kuris iš jus, turėdamas šimtą avių, nepaliktu ant alkštės devyniasdešimties devynių ir neitų įsekti vienos pradingusios, kol jos nesurastų? Suradęs, nenestų jos ant savo pečių su džiaugsmu atgal; o parėjęs namo nevadintų savo draugų ir pažįstamų ir nesakytų jiems: „Džiaugkitės su manim, nes aš suradau savo pradingusią avį.“ Ir aš sakau jums — tarė sunus Marijos, balsu pilnu grieto ir malonaus vyriausybiskumo — ir aš sakau jums, kad dangus bus didesnis džiaugsmas iš vieno atsitvėrusio nusidėjėlio, negu iš devyniasdešimties devynių teisųjų, nereikalaujančių atsivertimo.

Šitie graudinantį žodžiai Jėzaus padarė bruzdų išpuodį ant minios, pritariančios jam žodžiais ir gestais.

— Atsakyk ant šito, mano baltas avinėlis! Lelija be dėmės! — tarė Banajas, šnekėdamas į nematomąjį aiškintoją Nazareniečio.

— Jei tu nesitinki su nuomone mano draugo, išsik į pateisink savo žodžius.

— Didelė garbė, anot Jėzaus — pratarė kitas; — didelė garbė tam, kuris nė alksta, nė trokšta, kuris nėra ne apsirijanti, nė girtuokliu!

— Dora yra lengva tai, kuriai nieko nestoksta — tarė meilietė Oliba — alkis ir neįstieklius pagandina moterį daugiau, negu pasileidimas.

Staiga pakilo subruzdimas minioje karčiamos ir pasigirdo vardas Magdalena.

— Ji yra viena iš tų tvarinių, kurios vaissuuoja savo kohaie — tarė Joana Aurelija; — ji ne skurdas įstumi į šitą nupuolimą, kaip kad kitas, bet iš pirmo klaido, pasekama aplėdimu to, kuris ją suvilijo, o kurį ji mylėjo. Nuo to laiko, nežuriot, ydas jos gyvenimo ir nuperkamybės jos meilė, Magdalena parodė, kad josios širdis nėra galutinai pagadinta. Vargšai niekuomet nepraso jos veltai ir ji karštai yra mylėjusi kaikuriuos vyrus su atsidavimu ir be atsiu-rėjimo, paniekindama dėl jų angstus kuni-

gus, daktarus tiesų ir turtingus viešpačius, kurie per viens kitą plakėsi su dovanomis; mano vyras ir kiti buvo skaitlėje tų pasididžiutinių jaunikų.

— Jis yra išleides ant Magdalenos didelius pinigus, taip jį yra graži — pasakojo jauna moteris su atlaidingu juoku. — Jis yra vienas iš tų, ką ją apturtino. Jie pasakoja pastebėjimus daiktus apie jos namą, ar greičiau rūmą, kuriame ji gyvena; josios skryniais prikrautos nematyčiausiais daigtais ir tvoskiančiaisais delmantais. Vazos pilnos auksu ir sidabro, pargabentos su dideliais išlaidžiais iš Romos, Azijos ir Grekijos, sukrautos ant josios lentynų; tyriškas purpuras ir šilkai dabina sienas jos gyvenimo, o pas ją tarnų tiek daug, kaip pas kunigaikštę.

— Mes ir turime šituos sutvėrimus Itali-joje ir romiškioje Gallijoje, kurių gėdą per-einantia lepusas piktina vidutinišką pasitu-rėjimą daugelio teisingų moterų — tarė Aurelija. — Bet ką šita Magdalena gali norėti nuo šito jauniojo Nazareniečio?

— Be abejonės, ji ateina, kaip ir daugelis kitų jai panašių, kurias čion matal, var-gesnes už ją, bet nemaziau nupuolusias, kad pasiklausytų Jėzaus žodžių; šitie malonus ir jautrus žodžiai užgauna širdį savo dvelkian-čių pasigailėjimu, suminkština ją ir padaro susigraudinimą.

— Eil! — prabilo keli balsai — vietą Magdalena, graži-gražiausia!

— Karalienė mūsų visų! — tarė Olibos draugė anai su išdidumu — nes, istikro Mag-dalena yra visų mūsų karalienė.

— Prasta karalybė! — atsakė Oliba, at-sidusdama — josios gėda yra matoma nuo augščiausio iki tolymausiam!

— Bet ji tokia turtinga! tokia turtinga!

— Koks yra skirtumas tarp to, ar pasi-duoti už grašį, ar už auksą kalną? — atsakė vargioji meilietė — negarbė yra ta pati.

— Oliba, tu visai iš proto eini!

Jauna moteriškė neatsakė nieko, tik at-siduso. Genavaitė, kaip ir jos ponis, pasi-lipusi ant kėdės, pasistiebė ant galų pirštų ir tuojaus pamatė garsiąją meilietę įeinant į karčiamą.

Magdalena buvo nematyto gražumo. Smakrinis kampas josios turbano iš balto šil-ko, apkrastuoto auksu, gaubė jos blankų ir juosvą vėdą pastebėtinu sudėjimu; jos ilgi antakiai, juodi kaip ebenas, tarytum kasos plaukų, atrodė tamsiu brūkšniu ant kaktos lygšiol išsidžius ir begėdiškos, bet dabar ruškanos ir nuleistos, kadangi ji atrodė visai nusiminusia. Galai blakstienų, nudažyti mėlynu dažų sulyg mados rytėnų, pridavė jos akims, pasiruvisioms asaromis, kasinėja tokio įdomaus ir, rodosi, dvigubino gražumą jos akių, žibančių per asaras, tartum, du dei-mantai.

Ilgas rubas tyriškojo šilko mėlynu dug-nu, kraštuotas auksu ir siuvinėtas žemčiu-gais, driekėsi ilgu ruožu paskui ją, aplinkui juosmenį gi, turėjo jį plevėsuojačią auksi-nę juostą, išsodintą visokių spalvų akmeni-mis, tokiais pat, kaip ir karolių, auskarių ir apirankių, kuriomis jos plikos, gerai nutu-kusios rankos buvo apmaunytos. Šiteip pa-sirėdžiusi, laikydamas rankose brangesnį už auksą urną*) baltai-raudono alebastro iš Chaldėjos, žengė palengva prie jaunikačio iš Nazarėto.

*) Urna — indas laikymui atmenasių.

— Kokia atmaina Magdalenos ypatingybė — tarė Joana Aurelija. — Šimtą sykų mačiau ją nešykloje pranešamą jos tarnų, įsėr-džiusią į pulkias livrėjas; pergalę grožybės ir apsvaigimą bei džiaugsmą jaunuo-menės galė-jai išskaityti iš josios veido. Ir ji bailiai žengia prie Jėzaus, nusizeminusi, nesava, verkianti ir daugiau susirūpinusi negu lūdniausia iš vargiųjų moterų, laikanti ant savo rankų blogai apręgtus savo kudukius.

— Bet ką ji rengiasi daryti? — užklaus Aurelija kasykš labiau atsidėdama — Ji stovi prieš jaunikačią Nazareniešką; vienoje rankoje ji laiko savo alebestrinę urną, prispaudusi prie sujodusios krutinės, kita gi nusima savo brangų turbaną. Ji trenkia į žemę. Jos storos ir gludnios striugos plaukų nupuola jai ant krutinės ir pečių, iš-siskleidžia lyg aksominis apsiantalas ir nusidriekia net iki žemės.

— O, žiūrė! žiūrė! jos asaros pasi-dvigubina — tarė Joana — jos veidas visas apsiliejo joms.

— Ji klampa pas Jėzaus kojas — pasakojo Aurelija — ir aplieja jas savo asaromis būnuodama jas....

— Koks širdį perimantis srubavimas!

— O asaras išlietas ant kojų sunaus Ma-rijos ji šluosto savo ilgais plaukais.

— Dabar gi, vis nesusiškaiydama nuo asarų, ji ima savo alebestrinę urną ir išpila ant kojų Jėzaus gardų kvėpylą, kvapsnis ku-rio pasiekia net čia....

— Jaunasis mokintojas bando ją pakel-ti; ji nesidūda; ji negali kalbėti; jos sru-bavimas užima jai balsą; ji lenkia savo gra-žią galvą iki pačiai žemei.

Jėzus, vos galėdamas susilaikyti nuo su-sijudinimo, atakreipė į Simeoną, vieną iš sa-vo mokinių ir tarė:

— Simeonai, aš turin tau ką pasakyti.

— Kalbėk, mokintojau!

— Vienas skolintojas turėjo du skoli-ninkus: vienas jam kaltas buvo penkis sim-tus grašių, kitas — penkiasdešimtis. O kad jie neturėjo jam iš ko užmokėti, tai jis abiem dovanavo jį skolas. Pasakyk man dabar, katrais iš jų turi mylėti jį labiau!

(Toliaus bus)

Draugai mus priešų yra mus priešais.

Kas neina su mumis, tas prieš mus eina. Taip nuo daugel amžių gudrus žmonių skriaudikai su apgavikais kalbėjo. Taip turėtų šaukti ir skriaudžiamieji valandoje, kada atėjo laikas su ginklu pasipriešinti žudytojams. Tautos carų nuslopintos tokios valandos turėtų atsiminti, kas jiems gelbėjo skriausti, kas užtarė baudžia-vą vardan Dievo, kas laikė žmogų už vergą savo, idant dienoje kersto, tie carų pagelbininkai nepasiklytų užpa-kalyje pasikėlusį prieš tironus. Norint paveikti ir nusikratyti nuo kokio despo-to, reiktų žinoti, kas jie yra, kuom yra ir kiek tokių jo pa-gelbininkų yra.... Ant ne-laimės, neišsibulvinusiems ka-rėse vargdiečiams visuomet stokavo šūpratimo, kad pas-laptas priešas yra pavojin-gesnis už atvirą priešą. Ca-rai su išobulinta kariuomene negali tiek su ginklu nuveik-ti, kiek su pagelba vilingin-gai farizejiško mokslo pasi-slepėlių tarpe pasikėlusį prieš carą, nes kulka užmuša kuną, o žodis užmuša dvasią. Tą teisybę galime aiškiai ma-tyti net šios dienos sukilimo darbininkų prieš carą Masko-lijo. Kagi ten matome? Pirmiaus puolė į akis didis visų luomų, apart kunigisko-sios, neužsiganėdinimas iš valdančių carų tarnų. Po-tam puolė į akis, rodos vi-siems džiaugsmingas faktas, tas, kad caras, turbut, pasi-jutęs silpnu valdyti visų žmonių protais, pavėdė savo tą valdžią dvasiškoms viso-kių tikėjimų. Tas, ant išiu-ros labdaringiausias, faktas išganymui dušių reikalingas, kaip matyti iš pasargų, pri-kergtų „Lietuvos“ redakci-jos prie mano straipsnio, til-pusio 1 num. š. m., neturi jo-kios vertės akies redaktoriaus, nes jis daugel vietoje stengėsi sumažinti svarbumą dvasiškos luomos tautos gy-venime. Caras tuomi aktu nenusiulpno tik, priešingai, sudrutino savo paslapta už-pakalinę armiją, kurios moks-las neužvyliam užmuš dvasi-ąjį pasikėlusiuose pirmiaus negu jie paveiks carą.

Paaikšnimui, tos teisybės privedu čia žodžius „Partijos Svobodnomislachich“ Mas-kolijoje, kuri programę savo, išrodžiusi kokių frankių reik-ka vartoti išgūjimini despo-tizmuo, štai ką nurodo šios dienos revoliucionieriams: „Šiandien, sako, kada social-demokratė rengiasi prie so-cijalistikos revoliucijos, ir už neatbutinę išlygą pasekmės laiko politikišką revoliuciją“, tai yra, kad proletarijatas stengiasi sugriebti į savo ran-kas diktaturą, „tai mus par-tija apsiekelbia prieš viso-kias diktaturas. Mes tvirti-nam, kad nors ir pasisektų S.D.P. užvesti respubliką, tai ji būtų vienos dienos respu-blika, bet šiaime laike luoma ukininkų, kunigų ir didelė dalis likusių gyventojų yra toli nuo respublikoniškų idė-jų. Idėja caro, kaip idėja aukštieno teisingumo ir val-stijos galybės, turi dar šak-nis giliai įleidusi masoje gy-ventojų. Nuo pirmų dienų pagarsinimo respublikos Mas-kolijoje įviktų baisiausia savi-tarpinė kova, kuri užsibaigtų ne kitaip, kaip pralošimu respublikonų“. Arba, kaip nekuriu lenkai jau spėja, pa-tekty į rankas Vokietijos. O Lietuva pirmiaus pakliutų į nagus kaiserio, šaukiančio „Drang nach Osten!“

Užlaikydami nors tas mie-lis omenyjo, pastatykime klausimą: Kokią rolę gali už-

Imti dvasiškios: pravoslaviška, katalikiška, protestantiška ir kitos, įeinu imtynės S.D.P. su carizmu prasitęgęs nors metus ilgiaus, įeinu nepasiekęs caro išvyti pirmiausia? Ar jos, akis užmerkios, svajos apie dangaus karalystę ir teip linksmis save; ar žiūrės, kad jų iki šiai dienai keliami S.D. knogreičiausiai gal gautų? Jos, kaip iš darbų matyt, vienos prisidengs Dievo rubais ir rupiniais kuodangiausiai pasipelnęti politiškai ir ekonomiškai, ne veizint kas viešpataus Maskolijoje: caras, kaiseris ar S. D. diktatorius? Kitos atvirai gins carų žudiką. O tokiu būdu išsipildys pilnas popiežiaus seniai nurodytas suprantantiems, lupomis archyviskuo Quigley'o Chicagoje: „Neprailiks 50 metų, kaip romiška bažnyčia su amerikoniška demokratija (plutokratijs) valdys svietą. Skaitytojas lai nepamiršta žodį valdys. Tas žodis, piekeno nesvarstomas, gal godotinam redaktoriui „Lietuvos“ nurodys, kad kunigijos, labiausiai romiška, įrengusi jau Washington universitetą auklėjimui amerikoniškų diplomatu, gerai supranta rolę, kokią jie loš ir loš politikoje. Kas iškis į kalėjimą redaktorių „Liucifero“ Chicagoje, o laikraštį uždraudė išleidinėti?

Bet pažiūrėkime, ką veiks popiežius su savo prisiektiną armija Lietuvoje, o popai Maskolijoje? Žinome jau, kad dėl slapto paliepimo, mūsų dvasiškie seniai pagarsino savo politiską programą, kuriame pasakė, kad nesiskirs nuo viešpatystės Maskolijos, koks jis nebutų. Dėlto? Dėlto, kad popiežius gerai atsimena, kiek narus lietuviai jo kryžiuoklų nužudė, kol juos į katalikus pavertė. O kad Maskolijoje popiežius bus dvasiškie viešpatis, tai jau bent mažai apsipatins su bažnytinė istorija gali abjoti. Čia turiu priminti „Lietuvos“ redakcijai, kad popiežius priėmęs geležinį Bismarck'a, gavo nuo Vokietijos kaiserio, įpėdinio kryžiuoklų, puikias dovanas. O už ką? Jukgi ne už pažadėjimą jam dangaus karalystės! Žiūrint į raštus tų meklėjų, galime daleisti, kad Lietuvos ir Lenkijos kunigai nestos į atvirą karę prieš įniršusius vien ant caro socialdemokratų. Bet negalime abjoti, kad imtynės pasibaigus, mus kunigai nesistengs atmonyti lietuvius už padarytą panieką atstovui popiežiaus Vilniuje. Ten jo „dvasia šventa“ liko išvilpta, už ką ne danguje, ne ant žemės kunigai negali atleisti. Juo daugiau niekinsim kunigus, juo labiau bus jie pavojingesni tautai; tuomi greičiau susiršis jie su viešpatiais nurodytais encyklikoje Leono XIII. Lietuviški socialdemokratai, kurie teip įniršo ant laisvamanių, lupdami (Žiūrėk D. B. N. 30) po 200 rublių nuo kupigų, kurie juos viešai keikė iš sakyklos, užmokės tukstanteriopą bausmę, nes išdrįso mokinti žandarus popiežiaus tautiškos doros, bei politikos. Taigi nors čia Amerikoje lai L. S. D. pavelti kunigams rinkti aukas „emancipacijai lietuviškų mokyklų“ ir neužvydi L. L. Susivienijimui geresnio su kunigais pasielgimo, teip besielgdami ir čia negalės ištrukti nuo restitucijos. L. S. D. isėpė kastas, o kunigai juos rija, norėdami, kad ir L. L. S. jiems daugiau pagaminėtų. Bet asiriko...

Teipgi ir garbingas „Lietu-

vos“ redaktorių nereikalavo juoktis iš seno L. L. S. sekretoriaus, sakydamas: „Mes jau norime, kad įstatimadavėjais būtų visi žmonės“. Vietoje šitos pasargos, tilpusios nuo redakcijos mano straipsnyje „Į veikiančius revoliucijoje tautiečius“, geriaus būtų padaręs, įrašydamas sekantį: „Tautos atstovai, susirinkę Vilniuje, išsiviešpatavimas įstatimadavėjus“, mes Amerikoje to nedarysim. Tokia pasarga būtų naudingesnė skaitytojams „Lietuvos“ negu ir antra redakcijos pasarga: „Popiežiaus viešpatavimas jau šiandien teip galingas, užteks išgrauti caro sostą. Šiandieninių prietikių negalima jau prilyginti prie Napoleono laikų, jis su popiežia negalės tartis, įeinu jo sostas sugrius“. Mat autorius tos pasargos, kaip ir jos skaitytojai, nepaklausė: Ar popiežius nepadarė jau sutarties su Mikalojumi? Ašgi žinau, jog nuo dangelio metų caras, lupomis savo ambasadoriaus Izvolskio Romoje tarėsi su popiežiumi apie suvienijimą katalikystės su pravoslavijs. Turbut caras nusileido popiežini, nes popiežius leido encykliką į Lenkijos vyskupas. Iki revoliucija nepasidėjo, caras nenorėjo dar išsivadėti but galva pravoslavijs, ir pravoslavams draudė pereiti į katalikus. Išleides jį užaką apie liuosybę tikėjimo, jau savo galvą suvienijo su galva popiežiaus, nes atsiskak nuo tiesos krinti atskalusius pravoslavijs į kalėjimą, o popiežini pripažino tiesą tarimosi su pravoslavijs ar kirėjais, ko pirmiausia nevalia — jiems buvo daryti. Ar pats Mikalojus II nepastos kataliku? Nėra ebejonės, kad popiežius greit susitars su arkirejais, o tos sutarties ne gnodotinas redaktorių „Lietuvos“, ne L.S.D., griuvus sostui caro ne su naikinti, ne sustabdyti ne galės be išvarimo jei bent visų spasielųjų su jų hulyganais (ilgo reiktų darbo ir dvigubų aukų, įeinu norėtume išvyti. Užteks todėl tuom tarpu užsiimti vijimu vieno. Rd.).

„Svobodnoimysiaščje“ Maskolijoje laiko popus už tvirčiausius rengėjus „juodu jų šimtinų“. Bet popai, išskiriant mažą jų dalį, nori palaikyti pravoslavijs daugias negu carą, nes jie bijosi įsiviešpatavimo popiežiaus, nes jis galės su laiku paliepti popams apieleisti pataites, kaip jo legatas Amerikoje kun. Vollandui ir kitiems rusinams norintiems su pačiomis apsigyventi Suvienytose Valstijose.

Guodotinas „Lietuvos“ redaktorių mano, kad popiežius su savo kunigija lošia mažą rolę tautos gyvenime, ir tiki, kad mus dvasiškie remia ir drutina revoliuciją (Kur tą „Lietuva“ pasakė? Rd.). O sancta simplicitas! Ar kas pažįsta nors vieną faktą istorijoje katalikystės, kur popiežius gelbėjo žmonėms iskovoti sau liuosybę? Ar guotinas redaktorių nežino, kad dogmos katalikiskos bažnyčios to nedaleidžia. Irlandijoje kunigai pasipriešino popiežini dėl Home Rule, bet nedelfo, kad Irlandiečiams liuosybę iskovoti, tik dėlto, jog negana gali išlupti pinigų nuo besimaitinančių vien bulvėmis. Kunigai, reikalaudami autonomijos, tikisi daugiau pelnyti negu lordai Anglijos. Ar ne romiški kunigai panaikino savistovystę Irlandijos kaip jezuitai Lietuvos ir Lenkijos? (kunigai vieni, be prisidėji-

mo žmonių, nebutų galėję tą padaryti, o šiandien vis mažiau yra žmonių spangali klausiančių kuo nors palieptų. Rd.). Taigi nepriedera rašyti, kad mus kunigai gelbsti kovoje už liuosybę, dėlto kad vienas iš aukų rinkėjų „emancipacijai mokyklų“ pasiuntė 300 dol. „gavimui autonomijos“.

Apie „emancipaciją mokyklų“ reikia neatbutinai parašyti — kad kunigai kuodangiausiai surinkti aukų — ir kad L. L. S. varamanai netaptų priešais vargdenių.

L. L. S. sekretorius
Kun. V. Dembskis.

Galėtume pripažinti kun. Dembskiui tiesą ir nevesdami ilgiau polemikų. Bet mums rodosi, kad dabar svarbiausias lietuvių miteris yra pasiliuosuoti nuo caro jungo. Ant to turime apversti visas mūsų pajiegas, nes jas skirstydami, ne vieno, ne kito miterio ne atsiekime. Jeigu kunigai yra remėjais caro, tai išvertus caro sostą, kunigų galybė tuom pačiu sumažės. Jeigu kunigai kovoje stos carui pusėj, tasyk lietuviai, žinoma, ir su jais kovos, kaip ir dabar kovoja su negerais ne vien kunigais. Bet dabar turime kreipti visas mūsų pajiegas prieš svarbiausią priešą. Laisvais tapę, rökund su kunigija galėsime geriau užbaigti pats. Kun. Dembskis rugoja ant diktatorų socialistų, bet kuom yra ir jo polemikos, jeigu ne diktatorišku besistengimu primesti visiems savo nuomones?

Rd.

Susivienijimo Liet. Am. reikaluose.

Nr. 2 „Lietuvos“, mano straipsnyje p.a., Susivienijimo Lietuvių Amerikoje reikaluose, buvo nurodyta, kad kiekvienas sanarys yra dalis Susivienijimo, tai privalo turėti lygias tiesas visuose reikaluose organizacijos, turbut įvestas visuotinas lygus balsavimas visų sanarių, be skirtumo, renkant centraliską komitetą, ne centraliską komitetą turi prigulėti nuo visų sanarių, bet ne nuo ypata (tas ypata vienok visuotinu balsavimu turi tiesą rinkti kuopos, tai kodėl jos renka ne geras? Rd.). Sprendimas visų reikalų Susivienijimo turi prigulėti visiems sanariams. „Lietuvos“ redakcija klausia: kokių būdu tuos savo sprendimus sanariai turėtų paduoti? Gal per laikraščius? Man rodos, tą galima atlikti be laikraščio pagalbos, pasiremiant ant tiesų lygybės, ką mes teip mėgstame minėti ant popiežius mūsų laikraščiuose. Man rodosi, visi sanariai Susivienijimo galėtų dalyvauti visuose nutarimuose Suvienijimo (dabar jie teipgi turi tą tiesą per kuopas ir jų atstovus Rd.). Vietoje darbarinių seimų galima buti išrinkti komitetą iš penkių sanarių išdirbimui programos įnešimų. Komitetas, išdirbs programą, turėtų išsiuntinėti kuopoms ant apsvartymo. Apvarstę komiteto įnešimus, jeigu kas būtų teikiuose įnešimuose kenkiančio Susivienijimui ar tautai, kuopų sanariai, daugumu balsų — turėtų tiesą išbraukti iš komiteto užmanymų. Vietoje išbraukto kuopos turi tiesą paduoti savo įnešimus. Teip pat kuopų sanariai gali papildyti komiteto įnešimus, jeigu matytų reikala (tokias tiesas, rodosi, kuopos ir dabar turi, tik iš jų nesinaudoją. Rd.). Teip padariusios priežasčių atsirado tarpė

savo nutarimus, pasilieka kopiją, kad komitetas negalėtų iškreipti kuopų nutarimus. Komitetas, peržiūrėjęs kuopų nutarimus, sulgę daugumo balsų — pagarsina per organizaciją Susivienijimo teip pat, kaip ir seimų nutarimus (tas gimdytų dar didesnę neuzsietikėjimą negu dabar. Kasgi kontroliuos tuos darbus? Rd.). Dabartiniai seimai neuzganėdina sanarių Susivienijimo, (mums neišrodo ir rašėjo užmanymas praktiskų, todėl ir jis sanarių neuzganėdija. Rd.) o nemažai pinigų, kas tuoja: kas metas, aprokuojant apie \$1200, o naudos iš to Susivienijimas ir mūsų tauta neturi. Graži ekskursija, geležinkelio kompanijoms pelnas, o Susivienijimui vertia ir palaiko darbo žmonės, vilkėjai sunkaus šiandieninio surėdymo jungo. Mums nėra reikalo mėgdžioti parlamentariskų despotų. Mes galime broliškai, lygybėje atlikti savus reikalus be despotiskų įnagių, varžančių tiesas sanarių. Kiekvienas sanarys įveda savo trisų palikymui organizacijos; juo didesnis skaitlis bus sanarių, juo drutesnė organizacija, nes medegiskas stovis organizacijos priguli nuo didesnio skaitliaus sanarių. Augimas gi organizacijos priguli nuo visų sanarių darbštumo, dalyvaujant visiems visuose darbuose.

Senas Krivaitis.

Apie garbinimą gyvūnų, augalų, kalnų, miškų ir tt.

Ant kiek mes, suprasti galime, tai apat žmogaus, nerasin kity gyvūnų, kurie, matydami gamtos apsirėiskimus, k. v. lytu, vėją, perkunią, šaltį ir tt., stengiasi priežastis tų apsirėiskimų suprasti. Daugelis skaitytojų gal patėmijo, kad kregždės ir kiti paukščiai skubina į savo lizdus, galvijų bandos renka si į kravą ir, galvas sukišę, laike vėtros lankia, kol vėtra nustoja. Bet po lyturi per kunijų, nors sutvėrimai but gana persigaude, apieidžia susirinkimo vietą ir lindynes, išsiskirsto po laukus ir ant kiek galima užtėmtyti — užmiršta apie įspūdžius, kuriuos ant jų padarė perkunas ir vėtra. Kitaip yra su žmogumi: jeigu koks gamtiškas apsirėiskimas, lytus ar vėtra, ant jo žymų įspūdį padaro, jis stengiasi, ant kiek gali, priežastis tų atsitikimų susekti. Žmogus, turėdamas protą, kuris jį virš kity gyvūnų pakelia, tirinėdamas priežastis gamtos apsirėiskimų, kaip žinome, tankiai savo protavimuose suklydo. Jei mes šiandien pasisiekame su mūsų seneliais apie gamtos apsirėiskimus ir jų priežastis, tai gana tankiai turim nusišlypti iš jų naviškų protavimų. Bet nereikia juoktis iš nežinios mūsų bočių, nes jeigu mes nepasinaudotume iš darbų mokiškųjų vyrų ir moterų, tai ir mūsų protavimai teipat būtų gana keisti. Dar neužgimė žmogus, o kaip rodos ir neuzgims, kurs supras nuodugnai visus gamtos įstatymus. Žmogus turi — kaip ir kiti gyvūnai — tik penkis pajautimus, ant kurių išlankius svietas padaro įspūdį ir tokiu būdu jis (žmogus) susizino su gamta. Bet žinome, kad gamtoje yra daug daiktų, kurių mūsų pajautimai neatjaucia, kurių vienok buvimas yra rupeštenų mokiščių — ne burtininkų — darodytas.

Visi apsirėiskimai, kaip gamtoje teip ir žmonių gyvenime, turi savo priežastis. Pakalbėsimė dabar dėl kokių priežasčių atsirado tarpė

žmonių garbinimas augalų, gyvūnų ir kity daigtų; daug yra apsirėiskimų, kurių priežastį žmonės norėtų suprasti.

Žmogus neprivalo manyti, kad jis neturi gana mokslo ir proto suprasti išvadžiojimus filosofų. Filosofų smegenys nesiiskiria savo chemiskame sudėjime nuo smegenų prasciausio piemens, ir jei jo protavimai bus nebepusiški, tai jo raštai bus visiems nebepusiškiems skaitytojams suprantami ir malonus.

Spencer nesilaiko jokios politiskos, religiskos, drauginės sektos, bent jo raštuose to negalima užtėmtyti; jis suglaudžia į kravą visus nebepusiškių ir specialiskų mokiščių ištirinėjimus ir iš jų prirengia sveiko proto žmoniems sveiką ir gardų protiškinį valgi. Kaip per daug sudytas, pipiruotas ar per kvailas virėjas negerai sutaisytas valgis kuną, vieton maityti, jį sugadina, teip yra ir su protiskiu valgiu — knygomis.

Patirimas rodo, kad žmonės, kurie daugiau nieko neskaito, kaip tik religiskas ir burtininkiskas knygas savo protą, jei dar koki turi — atšipina suvisu ir ant galo nepula į religiską protligę. Iš antros pusės, jei žmogus, pasiiluoavęs nuo religiskų prieštarių, užsima vien skaitymu antitikiškųjų raštų, teipat silpnina savo protą.

Didžiurčių ir valdonų valkai, užauginti be vargų ir rūpesčių apie ateitį iš didžiausios dalies tiki, kad žmonija be turčių luomos negali apieieiti, jie esanti tvatkos užlaikytojai; vaikai gi beturčių tėvų, užaugę, susipažįsta su socialiskais klausymais, stoja į karščiausias priešininkais augštesniųjų luomų ir šiandieninės tvarkos.

Tokių paveiklų galima būtų begalio daug priversti, tuotarpu užteks pasakyti, kad Spencer yra bepusišku rastiininku, ir kad tie, kurie jo raštus su atyda skaito, stoja si su laiku laisvais — pilniausioj prasmėj to žodžio — manomais žmonėmis.

Nesakau, kad jis būtų neklaidingu savo išvadžiojimuose, anaipol: jo nuomones apie surėdymą žmonių draugijos gana klysta, bet mes ne privalome užmiršti, kad socialologija yra naujausias mokslas, kuris dar visai neseniai išdygo. Jis anaipol dar nėra atsiekęs tokį augštą laipsnį kaip kad a. p. chemija, elektrotechnika ir tt.

(Pabaigus bus.)

Atsisaukimas Vietinio Chicago Centr. Kom. Šelp. Revol. Lietuvoje.

Į draugystės, kurioms nepasiegti laiskai dėl nežinojimo antrašo.

Broliai lietuviai ir lietuvaitės! Ginkly, ginkly! Saukia mūsų broliai tėvynėje, norėdami pergalėti tą nuozmų žmonijos prispaudėją, tą, kuris nuo amžių skriaudė ir gerė mūsų kraują — tą carą su jo gaudija....

Ten mūsų tėvynė, ten mūsų broliai mūsų labai lieja kraują, nes kas kovoja, tas kovojė žusta, o už jų pralietą kraują mes, sugrižę, naudosisimė laisve. Taigi mūsų naudai lie lieja kraują, iskovojimui geresnės ateities sekandoms gentkartėms jie kenčia alkį ir šaltį. — Negalime mes, broliai, buti kurčiais ant šauksmo alkstančių, gal plukusių kraujuose mūsų brolių, seserų, tėvų, kaimynų.... Jie aukauja gyvastį, mes prisidėkim bent centu. Mes, Chicago Central. Kom. Šelp. Revol. Lietuvoje,

krviečiame jus, Broliai, Draugystės, prisidėti prie šio švento darbo, prie šios kovos mūsų brolių už gerovę ir laisvę ir paaukauti iš izdo drangystės, arba uždėti ant savęs mokesį gelbėjimui mūsų badojančių ir kraują liejančių brolių ir pinigų kuovėkiančiai pasiegti išrinktam Chicago lietuvių kasieriui vietinio Centr. Kom. Šelp. Revol. Lietuvoje, St. Marcinai jo raštai bus visiems nebepusiškiems skaitytojams suprantami ir malonus.

J. Varkala, prez.
S. Marcinkevičia, kas.
Dr. A. L. Graičunas, sek.
C. C. K. Š. R. L.

Tas viskas labai gerai. Bet ar iki šiol surinkti pinigai, kurių žmonės sudėjo jau su viršum 300 dol., nusiųsti, kur nutarta ant paskutinio mingingo, taigi L. S. D. P.? Jeigu pinigai žmonių sudėti revoliucijai, tai jie ne gali be naudos gulėti pas komiteto kasierių Chicagoje, kadangi pinigai revoliucionieriams labai reikalingi. Laikydamos pinigų, komitetas užsitrauks išmetinėjimus ir visokių nužiurėjimus. Kils toki išmetinėjimai kaip Shepandorio muzikantams. Nužiurėjimas ir pagimdytas neuzsitikėjimas ne išeis ne ant revoliucijos naudos, ne ant naudos komitetui. Tą komitetą ne privalo užmiršti.

Red.

643 rubl. išsiunsti Lizdeikai.
Dr. A. L. Graičunas.

Ne reikia teismo!

Skaitant laikraščiuose išsitarimus: Šalyn su carizmu, aš pridedu prie to: Šalyn su teismu, Šalyn su vaidais! Te gyvuoją meilė ir vienybė tarp lietuvių! Kas yra tie dabar tarp mus užgimę vaidai? Yra tai varlių vestuvės prude, daugiau niekas. Ką mums teismas padės, jeigu mes savęs nemokame suvaldyti? Mes savę garsiname sėtojaus meilės, sutikimo ir vienybės, o tarp savęs vaidijamės! Ką čia pagelbės teismas! Pasekėjai vienos ar kitos besivaidijančių partijų reikalauja darbų o ne vaidų. Nieks nesinokys amato, nematydamas jo naudos, nors kasėn kaip amata girtume. Kokia ant galo vertė gali turėti tas trečiųjų sudas? Nubaudimui kaltos pusės kalėjimo jis ne turi, priversti mokėti pinigais bausmę teipgi ne gali. Tai kokią vertę gali turėti jo nusprendimas? Juk jis ne gali priversti ne besivaidijančių liautiesi vaidų, kurie po teismui gali kilt dar smarkesni negu prieš teismą. Bet visuomenė turi tiesą besivaidijantiems pasakyti: nutilkite, uždarykite burnas, ne darykite skriaudos visuomenei ne žodžių, ne darbu, ne kitokiu būdu, nesiliaujančiais vaidais erzindami visuomenę, ją skriaudžiate. Dabar laikas svarbus, tėvynėj skriaudėjams užmoka bomboms ir kuloms. Te prasmenga todėl teismai ir vaidai, lai gyvuoją tarp mus meilė ir vienybė, lai prasmenga arabiški besiniekinimai mūsų mažų ir didelių veikėjų!

J. Mielonis.

Naujas laikraštis.

Pirm kelių sanvačių patilpo šinia „Lietuvoj“, man tuokart nežinant, jog po naujų metų naujas laikraštis, po vardu „Tiesos Draugas“, pradės išleidinėti Philadelphiaj, paskirtas reikala Lietuvos liuteronų Amerikoje. Norint tas laikraštis da ir nepasirodė, bet žinia apie jo išleidinėjimą nėra tuščia. Laikraštis „Tiesos Draugas“ pradės išleidinėti apie 15 arba 16 šio mėnesio. Jis būtų pirmiau pradėjęs iš-

leidinėti, bet raidžių dirbtovė padarė mums kėblumus. Dabar spaustuvė yra jau gatava, viskas supirkta ir darbas pradėtas. „Tiesos Draugas“ išleidinės du kartu per mėnesį; talpis teologiskius, mokiškus ir polemiskius straipsnius, korespondencijas, žinias iš darbų lauko, iš Lietuvos ir kity lietuvių apgyventi apigardų. Kaina (prekė) „Tiesos Draugo“ bus \$2.00 ant metų. Kas norės tą naują laikraštį pamatyti, tepasikubina savo adresą prisiųsti. Redakcijos adresastoks: „Tiesos Draugas“ Pub. Co., 1512 S. Juniper st., Philadelphia, Pa.

Ypatingai lietuviai liuteronai te pasiskubina apeisteliuoti viršminėtą laikraštį, prisiusdami savo adresus, nes jų reikalams bus geriausias laikraštis iš visų kity lietuviškų laikraščių. Todėl nelaukite, bet apsiesteliuokite jį dabar, o busite užganėdinti.

Kun. P. Drignaitis.

Nuo „Aušros“ Dr-tės.

Centraliskas Komitetas „Aušros“ draugystės mieldžia pavienį sanarių prisiegti nuo laiko savo antrašus, o teipgi širdingai kviečia tautiečius ir tautietes tapti sanariais „Aušros“. Nesimas pagalbos mūsų mokslėviams yra pareiga kiekvieno lietuvio ir lietuvaitės, nes su pakėlimu apsvietos kils ir ekonomiskas padėjimas lietuvių. Kur gyvuoją apšvietimas, ten supratimas ir vienybė. Mes toje valandoje turime gražų paveikslą mūsų viengendžių latvių: jie be apeistojimo eina prie savo sykį užnanyto siekio, nes tarp jų daug mokyty vyrų, katrie apsvietė savosius dabar, eidami visi kruvoj, stengiasi išsiluosuoti iš po caro jungo.

K. Gugis, ser., C.K. „Aušros“
3157 So. Halsted st.

Ar eina Amerikos laikraščiai į Rusiją?

Tokių užklausimų per laiskus gauname kasdien, „ar eina dabar į Rusiją Amerikos lietuviški laikraščiai“?

Cenzura Rosijoje ant kuygų ir laikraščių jau pernai liko panaikinta. Cenzūros jau šiandien nėra, bet ką daro Rosijos valdžia su sau nepriklankiais raštais, niekio nežinia. Nuo panaikinimo cenzūros, daugybė lietuvių iš Lietuvos ir iš Rosijos „Lietuvą“ užsirašė ir jiems ją siunčiame, bet ar jie gaus ją kiekviena numerį, reguliariškai to dar nuo jų negirdėjome. Kad Lietuvoje ir Rosijoje skaitytojai „Lietuvą“ gauna, ta mes tinome, bet nežinome ar jie gauna ją reguliariškai. Todėl mes mieldžiame mūsų skaitytojų, gyvenančių Rosijos viešpatystėje, pranešti mums, ar reguliariškai gauna mūsų laikraštį, kad žinotume, kaip kitus, norinčius ten „Lietuvą“ gauti, painformuoti.

Norintiems siųsti į Rosiją perskaitytą „Lietuvą“, mes patariame suvynioti ją į popierą, užadresuoti, uždėti už 2c marką ir pasiegti. Tada persitiktinsite patys ar jusų siųstą laikraštį Lietuvoje gavo ar ne. Siųsti „Lietuvą“ į Lietuvą nesibijokite, priemė jo valdžią už „Lietuvos“ priėmimą nebus. Viskas ką valdžia gali padaryti, neduoti jam laikraščio, tai viskas.

Redakcijos atsakymai.

Žmoniai. Tai privatiskas reikalas, lietuvius ne apeinantis. Tokių atsitikimų buva gana, pyktyties čia nėra visai iš ko.

Pinigus sluskiye ant adreso;
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd St., Chicago, Ill.

Dr. O. C. Heine
DENTIST.

OFFISAS:
Kerte 31-mos Ir So. Halsted ulyezin.
Gyvenimas viršul Aptikos.
CHICAGO, ILL.
Traukia dantis be jokio skau-
bėjimo, instato auksinius, ar ko-
tinius kas nori. Darbą savo gva-
ntaučia.

Rauliņš kur tu
bogi? Nugi pa
Petra Sziķi ne
labai izstrozēsi,
pas ji galima at
vedyti, nes jis tu
puķi ir sālīa ba
varāka aln, gūsi
ruska, cietozemē
arietka, cigras ne

Havano, o izsigerus gani žmogū
liku ukandū kiekviena diena, tai ja
lian su tamista kalbėti negaliu. I
kūka turū skubintu. Prie to jis su
pūkia sale del veseliu ir mitinga ir
muo kiekvieno, o ypac už tūmoci
sikalbėti angliškai. Atkeitę pas ma
o aaz juo patarnauis už dyka vis
meso reiklauso ir provose. Atvaidi
kito miestu galitę gauti pas mas
riausio, nes jūmū

Petras Szlakis,
321 Auburn av., Chicago, Ill.
(Terpe 33-los ul. ir 33-lo Pl.)
Telephonas Yards 6012.

ant už-
ku.

AS WONDERFUL HA

Gerland
lalle
N.Y. U.S.A.
au/ausia) izrasio Medicinos: Western

su valstai yra pasekmingsiausi, gydo daugybę
Plaukus tikrai ataugina, slinkima, pleis-
as, papucius ir daugel kitu ligu su naujau-
budu Radikal gydymas. parafrskyte pas

Prof. J. M. Brundza
New York & Brooklyn, U.S.A.

KOZMINSKI & YONDORF,
73 Dearborn st.
Bankers

mes skolijame PINIGUS ant turteny
ir jei tu rengiesi turtenybe pirkt
s su džiaugsmu prigelbesime, pasko
dami tau dali pirkinio pinigų. Greita

kimas. Lengvos iszlygos. Agenta
nokami dosnail.

DR. B. M. ROSS

67 DEARBORN ST.
ANT KAMPO MONROE ST.
ROOM 506 ETC. 51.050

CHICAGO, ILL.

sztirti ju ligas su dideliu pasiseki-
nu. Per su virsz 22 metu asz savo
praktika paszencziau vien ant gy-
lymo uzsisekejusiu ligu ir pertai
zendien esu pasekmingiausias spe-
cialistas viso Chicago! Mano gy.

tyduoles nesiranda jokioj aptiekoj,
nes jos yra mano israstos ir man
dienam tik zinomos. Per laiszką
arba pasabiskai duodu roda dykai.

Nerviszkai Vyrai.

ATSARGIAI.

Sri pasarga yra vyrams sugriautos nervų sistemos, kurie per savo jaunystės klaidas įsileidė. Klausykite mano patarimo. Sustokite dėti patentuotus apavimus valistus, elektrizavimus, „specialistus“ ir kitus netikusius būtent gydymus. Nuo dirsu nepagysite, o nuola-

Daug metų ašz kentejan savo jaunystes klai-
nervisskuma, naktinius tekejimus, skoks
džskumo, silpna atminty, stoka ambiofjos
amuma, gedinguma, strenu skaudėjima. Visa
nušiojima ir tt. kaip palikas pirkuo ir va-

tu visokias patentuotas gyduoles ir viska k
jiazgirdes. Ant galo buvau priverstas vaziuoti
Eropa pagalbos jieszkroti pas garsu daktara
s mane ir isgyde.

To daktaro recepta, pagal kuri man valst
uo uzrasztyti, asz ir dabar turu pas save. Kaip
sunku ya pagyti nuo tu ligu asz zinau is

tyrimo, todėl sąsą noriu ir kitus pagraibėti. Kad ir apsprąs savo ligą, aš tam pasilauiu užpėtame laisze to recepto kopija su patarimais dykal. Aš jau gavau simtus laiszkų ir išsisos szalies krasztu nuo vyru, kurie raazė imdami valisus pagal szy receptą valiszką tijo, telp kaip ir aš.

Knyga
VISIEMS
dyka!

Naudinga
KNYGA
vyrams!

Skaitykite ka sako Dr. L. Landes!!!

Aš turiu didžiausią praktiką tarp Lietuvių Sąjonytose Valstijoje ir Kanadoje.

Per 20 metų aš pasišvenčiau gydymui vyriškų ligų speciališka.

Aš gydau vyrus ir moteris, ir jei apsiimu, tai ir išgydau. Jei pasakysiu, kad Jūsų liga yra išgydoma, tai ir išgydysiu. Kiekviena reikale atsiskaitau ir mane ypatiška ar per laiska.

—Ligos pulsės ir inkstų, kraujo ir iššėrimo ligos, bloga atmintis, prazudyta vyriška pajėga per savizygę, išgydau pasekmingai. Mano gydymas nesulaiko nuo darbo ir atsiėkia be skausmų.

Aš tukstancius išgydau vienais metais.

Aš darau šimtus operacijų kas mėnesis.

Aš galiu jums namie bumant išgydyti jus, jei negalite atsilankyti.

Atsiminkite reikale atsiėkai ar rašyti pas [kyti.

Dr. L. Landes, 140 East 22nd St., New York City.

Atsiėkite 4c. markėmis, o aplaipskite Dr. Landes naują knygą turintį 82 puslapiu ir 24 abrozus. Tą knygą perskaite nesigraudysite

MARJA DOWIATT
LIETUVIU DAKTARAS
Kauno gub. Szauliu paviato.

723 W. 18th Street. Pirma ligonius kofna diena nuo 8 iki 12 ryto.	Telefonas: Canal 7032. Telefonuoti galima iss kiekvienos aptiekos.
--	---

Oras, kurino mes kvepuojame.

Morris Forst and Co., Pittsburg, Pa.
 Vienintelis agentas arī Suvienyto Valstiju ir Kanados.
 Dr. Jean Sirrom's
 Kēpenu Kartuoļus
 \$1.00 uz bonka
 Dr. Jean Sirrom's
 Skilvio Kartuoļus
 \$1.00 uz bonka
 Vartošana ārstu ir Ligonbucziņose po visa svieta.

PREKYSTĖ: Auksinių ir Sidabrinių tavorų,
visokių muzikaliųjų instrumentų,
gramatomų, drukuojamų mašinėlių, ir kitokių tavorų.

Koženam kuris atsitys už 2 centus markę, prisiųsių
Naują lietuvišką Katalogą dykai. Kuriamė yra šim-
tai visokių daiktų paveikslai ir prekės,
iš kurio matysis jog mano tavorai pirmos
klijos, o prekės prieinamiausios.

Aspetelivimus atlieku greitai, ir išsiun-
čiu į visus Amerikos miestus. Adreatai:

M. J. DAMIJONAITIS,
3108 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL.

ONLY **Aplinksmink Savo Namu.**

BU NAMINE LAIDIMO MARINĖS, glaudamasi ir pigiausiu muzikaliau pristatoma namams. Ji suteikia daug smagumo negu *henta doleris vertes vargonai*. Visuomet gaisra, *John* mokslo muzika neretai. Tada ji tampa dainai. Kol kas pirkliai sėdi ir džiaugiasi, nes jų kambariai yra štai pereinauti. *Teisėta džiaugtis negu štai, pats patalynas aurais prididamais* iris laisvės skrydžiai. Ji gali būti vartojama *mažesniais, tarp dūgtų ir kitokį drangųdų pritari* ginkluojama. Atneka neregus kaip su vienu *caicis, suvaidinamais* muzikais. Haldzia marfus, valios, polkas, kadrius ir operines melodijas, kaip ir villanais dainas. Galima atkurti šalies pagal nereg, arba dainai namų. *Tada* šio, dailiamis apdailos, su muzika. Bekeizaijaut, muzikaliai skrydžiai yra stanciana apšviestas *800* lūksnių užtikinama apšvieta per Express kompaniją. *Apšvieta dūgtų plokštę.*

Pristatusk šio stempelį del katalogo.

STANDARD MFG. CO. 76 PARK PLACE, P. O. BOX 1179, N. Y. DEP. 5.

Lietuwiszka Aparatu Dirbtuwe.

Guodotinioms tautiskoms ir baltinioms žranguyis iasdirbas Karneris, Amerikoniskias Wellauas, Szarpas, Juostas, Kukardas, Zenkilius, Kepuros ir del Marzaikau paretus.

Guodotiniems Kunigams iasdirbas Kapas, Arnotas, Dalmatikus, Albas Minias ir wasis unyruinis paretus. Visoki darba atlika amerikaiskai ir laika.

Noredamos guodotinis Dr-tes, arba guodotiai kunigai, kad juos darbas buta priderantai atlikas ir tuom nusirepti sawo tautis, paveskite ji tikrai lietuwaliai.

T. ANDRUSZEWICZ & CO.

115 W. Division St.,
Chicago, Ill.

[illegible]

Pasirodavyk su Lietuvosizku Daktaru
..... pas
Chicago Medical Clinic
344 So. State St., Chicago, Ill.

Silpnai, Nerviszki ir Serganti Vyrai.

Jeigu esi apimtas kokia liga, ar ligų komplikacijoms, tu turi rašyti arba atsiųsti laiškus, kaip ir mes rašome, ir gausi mūsų patarimų, kaip išgydyti ligą, kuri tave apėmė.

Ar tu esi nerviškas ir nusiminęs, nusilpnėjęs, nuvargęs rytmetį, trukta tavo miegas, greitai palstantis, gėdingas, piktu išrodantis, neužsitikintis, nusigąstantis, nespakainas ir užnerzinantis?

● Ar atmintis prasta, lenki draugiją, truksta energijos ir sveikatos, turi juosius, puškus, plėmus ar kokius nors praturkimus ant skuros, nemorališkus sapnus, nubėgimus sėklos, patrotytą vyriškumą, lytišką nusilpnėjimą, neišsivysčiusias ar šaltas privatiškas dalis, nusistojimą šlapime palaikius piktą, skausmą strėnose, inkstų ar puslės ligą, Puletę, Pasididindimą Gyslių, Užakimą Varpos?

● Jeigu turi, mes gvarantuosim amžiną ir užtikrinantį išgydymą, jeigu mums pasakysi, kad tavo liga yra išgydoma. Kozna periška vedusiam gyvenime bus prašalinta. Rašyk pas mus prašydamas klausimo laiško. Ligoniai yra gydomi su didžiausiu pasisekimu per laiškus. Gyduoles siunčiame be atkreipimo atydos, po visas dalis pasaulės.

Chicago Medical Clinic,
344 S. State Street, arti Harrison ul., CHICAGO, IL

Szaltinis Sveikatos Plaukiantis Sergantiems.

Jei tau nusibodo landzioti pas visokius daktarapalaikius, varginti save ir leisti jai įsisenėti per nesumanyama tų daktarų ir jų neturėjimą gerų vaistų, o vėl jei nusibodo tau nuodintis visokiais patentuotais vaistapalaikiais, kurie niekam net negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie stovio ligos ir padeda sergancio, ir ant galo nori būti sveiku ir laimingu, tai negaišinės laiko ant visų niekų, kreipkis tuojau asabiškai ar per laiška, aprašydamas savo ligą, prie Dr. E. C. Collins Medikališko Instituto, kuriame* kuopasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas kaip vyrų teip moterų; kožnas kas į jį nusiboda, dėkavoja už išgydymą ir buna linksmas ant visados.

Daugumas tebsi, klausdami, kokių būdu su tokia pasekme Dr. E. C. Collins Med. Institutas išgydo ligas, nuo kurių kiti daktarai, rankas nuleisdami, atsako?

Atsakymas lengvas: Tokiu būdu, kad Dr. E. C. Collins Med. Institutas New Yorke užlaiko daktarus specialistus, kurių pirmininku yra diplomuotas daktaras, profesorius Universiteto; visus aprašymus ligų su atida ištria specialio po užliura pirmininko profesoriaus, nuo menkiausių iki svarbiausių ligos apsa-

Išgydytas nuo kosulio su dusuliu ir reumatizmo bei užsikėnusios ydardines ligos.
Jon. Zabulniewicz
Box 86, Butte, Mont.

Kad iš šito šaltinio daugiausiai plaukia sveikatos ligoniams, tai matyti iš daugybės padėkavimų, kurios tukstantis kas mėnesis plaukia šitam Institutui; pagal prašymą dėkavojančių, kaip pavyzdį, paduodame čion kelias:

Garbinae Professoris: Tiekis pirmoji nuo manęs, prastos žmonės Hirdingis apie šįgydymą manęs nuo nereguliuojamų metus; kankino mane ir ragavo mane per 6 dešimtis metų, gėlimas vidurių, kojų, skau- dejinimas galvos ir nusiūpinimas; užmėginai į vaidišką būklę visį mane traukė. Per tą šį laiką perėjau daug visokių daktarų ir surastėjau daug visokių aliejų bei vynu, bet reikėjo išsilaikyti nuo ilgų jėgų tuo mano pripratę įvairių vaistų, todėl re- ikėjo visai išsilaikyti, imdama tuos vaistus, ir ku- lios slūdinu. Tam tiki Hirdingis padėkavo mūsų. Y. Yraicinski	Dangals Professoris ir Specialist: Su linkme linkėsi praneša Tamstai, kad esiu visai sveikta ir liūnosa nuo reumatizmo skausmų ir dieglių diegliams, rankose, kojos ir švenose, kuriose mane taip buvo auvaręgi- būti, bet po metų perėjau daug daktarų, vad- niau su specialistais, bet vis be naudos, kol nedaigėjau apie juos garbinti. Instituta, per kur piniui atgriebiau mano sveikatą, ir kę- sėjau, kad išsilaikyti nuo ilgų jėgų, tuo lydymas pas į kryptis valens su taucio- dama. Išgydėjimas.	Mielai Professoris: Pranešiu Tamstai, jog esu pavėsi- go, su kuriose mane grūdė – peris šlapimo, udegimo pūsle, trytkas šlapimo, šlapimo, šlapimo, šlapimo, šlapimo, skaudėjimo švenose ir abiejose ausyse, kūną yra apėdėję juos kūryje ant p- vados (Šio kaulo). Jųje, specialiai mane galstina išgydė ir dabar daktar savo laimingo šeimyniškio gyvenimo. Reikėjo išsilaikyti nuo ilgų jėgų, tuo lydymas pas į kryptis valens su taucio- dama. Išgydėjimas.
---	--	--

Skaitytojau, jei tau nieks nepagelbėjo nuo kurios iš čion paduotų ligų, k. a.: Peršalimo, taro, Reumatizmo, Odos ligų — Spuogų, Užteršto kraujo, Niežulio, Parkų; Ligy Plaučių, Kepelių, Inkstų; Kosulio, Dusulio; Viduriųjų ligų — Užkietėjimo, Nevirninimo, Abelo sugedimo vidurinė stemos ir Skilvio; Sprando, Galvos skaudėjimo; Lytiško nusilpnėjimo — Negalėjimo, Netikusių są Nubėgimo — sėklos nuo savižagystos ar kitokių priežasčių; Abelo sunykimo ant kuno ir proto, k ir biaučių užkrečiamų Lytiškų ligų, gydome šitame Institute su pastebima pasekme ir greitai Nuo Spiegimo ir Užimo galvoje ir ausyse; Vangumo, Goltgids, Menkos atminties, Moterys nuo S smingų, pertankių nereguliariškų mėnesinių ir baltųjų andrapanių — velytina kreiptis tuojau į Institutą. Čion specialistai akylai iširia ligas po priežiūra pirmininko profesoriaus, kuris užtikri kram išgydymo, visuomet savo žodį išlaiko. Nelauk todėl, bet pasijautęs nesveika, tuojau eik kam pagelbos.

Jeį gerai nesupranti savo ligos, prisiųsk 10c Stampoms prisiuntimo kaštams, o apturėsi

Dro D. C. knygā, 128 lsl., „Vadovas i Sveikata”, kurioje rasit aprašyma visų ligų. Toji knyga naudinga kaip sergantieji, taip ir sveikieji. Joje randasi dideli kiliuoruti paveikslai, ausdimo gaus kuno ir naujai dadėta 11 apsirėiskimū gemantio kudioio pas moting viduriuose.

Ram sirgti ir vargiati savę jol lengvai gali buti išgydytas, atsisaukdamas pas:

Dr. E.C. COLLINS, Medical Institute, 140 W. 34th St., New York City, N.Y.

Atsisaukiantieji asabiškai oficias (nors Broadway ir 75os Aves.) atidars kasdien nuo 10 iki 5 val. po pietų.

Vakarnis: Utraminke, Seredzoje ir Pėtyčioje nuo 7 iki 8 val. Nedėliomis: nuo 10 val. ryto iki 1 val. pop.